ULUS

27, EYLÜL 1935 CUMA

ON ALTINCI YIL. No: 5090

Adımız, andımızdır.

Her yerde 5 kuruş

Dil bayramı dün yurdun her tarafında büyük coşkunlukla parlak bir şekilde kutlandı. — Romen uçakları hava iyi olursa bugün İstanbuldan ayrılacaklar. — Uluslar sosyetesi konseyi toplandı.

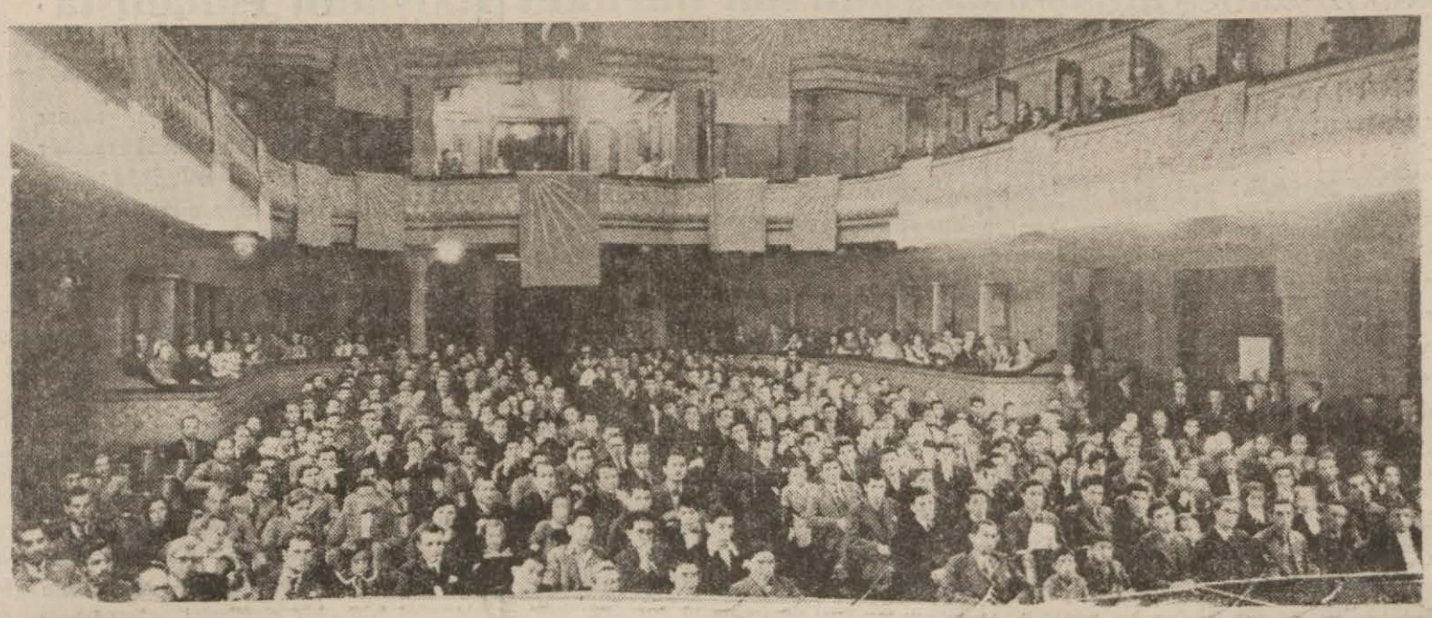

Dil Bayaramı

Ankara Halkevinde dün çok güzel bir törenle kutlandı

Dün Ankara Halkevi çok parlak ve çok heyecanlı bir akşam yaşadı. Saat 18 de yapılacak olan dil bayramı töreni için gelen çağrılılar salonu daha bir saat önceden doldurmağa başlamışlardı

Halkevi başkanı B. Ferid Celâl Güven

Tören vakti geldiği zaman ne localarda ne salonda boş tek bir yer görünmüyordu. Cumur Başkanlığı locasında Bayan Afet'le Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkan oturuyordu. İstanbul radyosunun söylevi biter bitmez sahne açıldı. Tören sahneye dizilen müzik öğretmen okulunun kız ve erkek talebelerinin koro halinde söylediği Erkinlik ve Kurultay marslarivle başladı. Çok temiz ve çok içten gelen bu bölümsüz ses dalgası geniş salonu büyük bir heyecan halinde dolduruyordu.

Kısa bir süreden sonra Halkevi Başkanı B. Ferid Celâl sahneye gelerek açış söylevini verdi. Halkın içinden kopan duygularını çok temiz ve çok duru bir türkçe ile anlatan bu söylevi dakikalarca alkışlandı. Devrim Türkiyesinin yüreklerden taşırdığı sevinç hislerinin her dakika biraz daha arttığı dinleyicilerin tunçlaşan yüzlerinde okunuyordu. B. Ferid Celalden sonra B. Besim Atalay türk dilinin genişliğini ve bir çok ileri dillere temel olduğunu anlattı. Onun arkasından Şair B. Münir Müeyyed dil bayramı için yazdığı bir şiiri okudu. Bayan Melahat Sümer türk analarının dil işlerinde gösterdiği koruyuculuğa dokunarak bundan sonra türk analarına düşecek ödevin büyüklüğünü anlattı.

Kısa bir dinlenmeden sonra Bay Genç Osman sazla ulusal türküler söyledi. Cumur Başkanlığı orkestrası türlü parçalar çaldı ve bunlardan sonra, her yeri ayrı ayrı birer heyecan kaynağı olan Bay Hüseyin Namık'ın "Türk tarihi ve onunla yayılan türk dili,, adlı söylevi, Şair Bay Aziz'in Dil bayramı hakkındaki şiiri ve Bayan Hikmet Rıza'nın Anadolu türküleri dinlendi. Ve tören saat tam 9 da büyük dil savaşımıza yaraşan bir başariyle halkın dakikalarca uzayan alkışları arasında sona erdi.

T. D. A. K. adına verilen söylev

Türk Dili Kurumu Genel Sekreteri B. İbrahim Necmi Dilmen, Dil Kruumu adına İstanbul radyosunda şu söylevi vermiştir:

— Sayın yurddaşlar,

Üç yıl önceydi: Atatürk'ün

(Sonu 2. ci sayıfada)

Gündelik

BİR DOSTLUK ANITI

Kamâl ÜNAL

Kayseri kombinasının açılışı; dost Sovyet memleketinde geniş sevinç yarattı. Sovyet tekniğinin, böyle büyük bir eseri, beklenen kapasitesiyle çizilen günde başarması dostlarımız için gerçekten övünülecek bir şeydir. Sovyet teknisyenleri, orak çekiç damgalı bini aşan makinayı, ana fabrikadan uzak bir memlekete taşıdı, kurdu, şimdi bize hepsinin ince bir ahenk içinde bütün randımaniyle işledi - ğini gösteriyor. Onlar, Kayseri kombinasını, büyük endsütri hareketlerinin yeni bir başarısı saymakta ve bundan ayrı bir tat duymakta ne kadar haklılar. Ancak dostlarımızın sevincini yalnız bu bakımdan ölçmek çok yanlış olur. Sovyetlerin büyük eserlerini, dostlarının işleticiliğine bırakır - ken gösterdikleri sevinç, kurucu - luğun kendilerine verdiği övünç duygusundan daha yüce olmuştur.

İki memleket büyüklerinin, kombinanın açılışı üzerindeki duyuş ve görüşlerini, karşılıklı telyazılarında okuduk. Molotof yoldaş, Başbakanımızı kutlarken türk endüstrisinin daha bayındırlaşması ve iki memleket arasındaki sıyasal ve ekonomik çalışma birliğinin sürekli gelişmesi dileğinde bulundu.

İnönü; cevabında, iki hükümetin bütün alanlarda gerçekleştirmeği bildikleri verimli ve sıkı çalışma birliğiyle Kayseri'de tükel bir anıt yükselmiş olduğunu söyledi.

Başbakanımız, Sovyet ağır endüstrisi askomiseri B. Piyatakofun başkanlığındaki salgıtın açılma törenine gelmesini de derin saygı beslenen çalışma birliğinin bir belgesi saymıştır.

Geniş ve sarsılmaz dostluğun en yeni anlamını B. Piyatakof'un İstanbul'dan ayrılırken türk basınına verdiği diyevde buluyoruz:

" Yeni Türkiye'nin Sovyet birliğine karşı beslediği derin dostluk duygularını yurdun her yanında yakından gördüğünü,, söyleyen askomiser; İstiklâl savaşının çetin yıllarında başlayan ve barış uğrundaki savaşlar içinde genişleyen dostluğun Kayseri kombinasındaki ekonomik ve teknik çalışma birliğiyle daha derinleştiğini kaydetmiştir. Bay Piyatakof, memleketinin duygularını anlatmak isterken şunları söyle - miştir:

" Bizim de büyük komşumuza karşı beslediğimiz o nisbette derin sempati ve dostluğu, - herkes-

(Sonu 5. inci sayıfada)

İtalya-habeş anlaşmazlığının son durumu

Konsey dün toplandı

Beşler gene çalışacaktır - Konsey sosyetenin sıyasasını belitti - İtalyan basını hakkımızı alacağız diyor

Uluslar sosyetesi konseyi toplantı halinde

Cenevre, 26 (A.A.) — Uluslar sosyetesi konseyi, italyan delegesi hariç olmak üzere diğer bütün devlet üyeleri bulunduğu halde özel bir toplantı yapmış ve bu toplantıda italyan - habeş anlaşmazlığının kotarılması için güdülecek usulü birlikle kabul etmiştir.

Konsey beşler komitesinin raporunu her iki tarafça kabul edilmediği için incelememeğe karar vermiştir.

Konsey, sosyete paktının 15 inci maddesinde yazılı tavsiyeler hakkında rapor vermek üzere, italyan delegesi olmadan, bütün konsey üyelerinden katınç bir "tahrir komitesi,, kurulmasına karar vermiştir. Bu komite işlerine yarın sabah başlıyacak ve işlerini imkân olduğu kadar çabuk bitirecektir.

Beşler komitesi gene kalacaktır. Çünkü konsey tavsiyeler raporunu kabul edinceye kadar uzlaşma usulüne devam olunabilir.

Konsey bu akşamki ve asamble cumartesi günkü toplantılarını sonraya bırakacaklardır. Gerek konsey gerek asamble her zaman toplantıya çağırılabilecektir.

(Sonu 2. ci sayıfada)

Romen uçakçıları

Dün şehrimize gelmeleri beklenen romen uçakçılrar dün sabah saat dokuz kırkta İstanbul'da Yeşilköy uçak alanına inmişlerdir. Romen uçakçıları İstanbul - Ankara arasındaki yağmurun kesilmesi ve havanın açılmasına intizaren İstanbul'da beklemek zorunda kalmışlardır. Uçaklar bu sabah hava iyi olduğu takdirde Ankara'ya gelmek üzere saat sekizde İstanbul'dan hareket edeceklerdir.

Çankırı saylavı B. Sami Çölgeçen öldü

Çankırı, 26 (A.A.) — Çankırı saylavı B. Sami Çölgeçen, bugün Çankırı'da nezfi dimağiden ölmüştür.

Saylavın cenazesi, aylesi tarafından Ankaraya kaldırılacaktır.

B. Sami Çölgeçen

(ULUS: Çankırı saylavı 3. Sami Çölgeçen, devrim hareketlerimizde her zaman ön sıralarda feragatle çalışmış çok değerli, çok içtem ahlâklı bir yurdsverdi. Seçim dayresinde ve iş başında iken birdenbire ölüşü, kendisini bütün tanıyanları çok kederlendirmiştir. Aylesine ve arkadaslarına bassağı dileriz.)

ÜZÜM ve İNCİRLERİMİZDEN SONRA

Fındıklarımızı da değerlendireceğiz

B. Celal Bayarın başkanlığında 7 birinciteşrinde fındık üretmen ve tecimerlerinin bulunacağı bir toplantıda gerekeri tedbirler alınacaktır.

Ekonomi Bakanı B. Celâl Bayarın başkanlığı altında, Bakanlık binasında 7 ilk teşrinde fındıklarımızın üretim alım satım, ambalaj ve sevk tarzlariyle dış pazarlara gönderilmesi ve önürdeş memleketlerin durumlarını incelemek üzere üretmen tecimer delegelerinin katılmasiyle bir toplantı yapılması kararlaştırılmıştır. Bu toplantıda önemli fındık üretim yerleri olan Trabzon, Giresun, ve Ordu ilbaylıklarındaki üretmenler ile tecimer delegelerinin bulundurulması lüzumu ilgili ilbaylıklara bildirilmiştir. Toplantıya memleketimizden dıs piyasalara çokça miktarda fındık satan baslıca satış yapan kurumlar oruntaklarının gelmesi uygun görülmüştür.

Memleketimize dışardan her yıl 7 - 8 milyon lira gibi önemli bir servet getiren bu ürünümüz son yıllarda spekülâsyon konusu olmuştur. Ürünün verimli ve bereketli olduğu yıllarda fiatlar, rekoltenin yüksekliği bahanesile düşürülmektedir. En önemli önürdeşimiz olan İspanya'nın bu yıl fındık rekoltesinin az olmasına karşın fındıklarımızın fiatları mevsim başlangıcından şimdiye kadar metodik ve sistematik bir tarzda indirilmiştir. Bundan tabiiğ türk üretmenleri ve türk tecimerleri büyük zararlara uğramaktadır. Ekonomi Bakanlığı buna kesin bir son vermek için radikal tedbirler almağa karar vermiştir. Bundan dolayı 7 ilk teşrinde yapılacak olan toplantıda verilecek kararlara büyük önem verilmektedir.

Genç öğretmenlerimizin değerli özverisi

Yurdda bilimsizliğe karşı açılan savaşın bütün devrimlerimizde olduğu gibi tam bir başarı ile sonuçlanacağını anlatan bir hadiseyi, göğsümüz kabararak okurlarımıza sunuyoruz.

Kültür Bakanlığının bütün öğretim kollarında yapacağı yeğritimin temeli olan ve bu alanda en büyük ödevi omuzlarında taşıyan ilk öğretim öğretmenlerinin cahilliğe karşı açılan savaşın kutsal köşeleri olan köylerimizde çalışmayı bir yurd borcu bilerek bakanlığın göndereceği her yerde ödev almayı istemeleri, bu büyük

(Sonu 6. cı sayıfada)

T. D. A. K. adına verilen söylev

(Başı 1. ci sayıfada)

yüksek buluş ve yaratış kaynağıyla yeni bir şimşek çakmıştır. Türke varlığını, erkinliğini, egemenliğini, soysallığını bağışlayan yüce Önder, türk dilini de aydın gözünün önüne almıştı. Bu bakışın ilk verimi 26 eylûl 9232 de yurdum her yerinden gelmiş bin kadar dilcinin Dolmabahçe sarayında toplanması oldu. Birinci türk dili kurultayı adıyla türk devrim tarihinde yer alan bu toplantının bugün üçüncü yıl dönümünü kutluyoruz. Bayramınız mutlu olsun.

Türk dili işini bu durağa getirmezden önce, Önder, 9 ağustos 1928 de türk alfabesini yarattı. Bu alfabe dilimize soysal dünyada hakkı olan yeri vermişti. Bu alfabeye yaraşır yolda lûgat, gramer, terim yaratma işine de el konmuştu. Ancak bu yoldaki ilk çalışmaların verimi, Atatürkün karanlıkları yaran, güçlükleri yenen, en kısa yoldan en umulmadık yüksek buluşlara varan dehasına göre, yeter değildi. En küçük bir izden ulu bir anayol bulan Önder, bu yetmezliğin neden ileri geldiğini hemen gördü. Dil devrimine doğru yürüyen yolun tarih kaynağına dayanması gerekliğini duydu ve yaltırık saçan gözlerini oraya çevirdi

Türk Dil kurumuna öz bir kardeş olarak kutsal ellyle kurduğu Türk Tarih Kurumu, yer yüzü tarihinin ilk kültür ışıklarının orta Asyadaki türk anayurdunda parladığını, oradan türlü göçme yollariyle Ural - İdil boyuna, Hind ellerine, İran yaylasına, Mezopotamya ovalarına, ön Asya'ya, Ege ve Akdeniz kıyılarına, Afrika'ya, Atlas okyanusu yakalarına, Vistül, Rayn, Tuna havzalarına, Çine, Amerika'ya ve bütün Okeana yayıldığını ortaya çıkardı. Soysal yaşamanın, bilginin, her türlü kültürün kaynağı böylece belli edildikten sonra, yeniden dil üzerine dönülebilirdi. Tarihin verdiği yeni aydınlığa göre, yer yüzü dilleri üzerinde türk dilinin bir kaynak gibi gözden geçirilmesine başlamak, bunun için de bir yandan türkçenin en eski varlıklarına kadar derinleşmek, bir yandan da başka dillerin etimolojilerini araştırarak bunlarla dilimiz arasında tarihin, belki de tarihten öncenin karanlıkları içinde unutulmuş olan bağlılıkları bulmağa çalışmak... İşte yeni dil atılışının başlıca amaçları bunlardı.

Birinci dil kurultayı, kurduğu dil kurumuna iki büyük çalışma yolu göstermişti: bunlardan birincisi, daha çok pratik olarak türk dilini herkesin kolayca öğrenip anlıyabileceği şekle koymaktı.

İkincisi, daha gücü ve daha esaslısı ise, dilimizin bütün dünya dillerine ana kaynak olduğunu ortaya çıkarmak, bunu bütün bilim dünyasına tanıtmaktı.

Üç yıllık çalışmasının ucunda, bu iki büyük yol üzerinde ne kadar ilerlemiş neler yapmış olduğumuzu, burada kısaca anlatmak isterim:

Dilimizi bütün ulusun kolayca anlayıp öğrenebileceği bir şekle koymak için kısaca yazı dilini konuşma diline elden geldiği kadar yaklaştırmak diye anlatılabilir. Soysallığın, ileriliğin en birinci şartı, okuma, yazma bilmektir. Biz de bütün türklere okuma, yazma, hesab öğretmek isteriz, alfabe değişiminden sonra okuyup yazmada bir güçlük kalmamıştır. Yalnız okunacak şeyin anlaşılması da gerektir. Gazetelerde, kitablarda kullandığımız yazı dili herkesin konuşup anladığı dilden ayrı oldukça, bu anlaşılma işi sağlanmış olamaz. İşte bunun için Dil Kurumu yazıda kullanılan fakat konuşma dilinde yeri olmıyan sözlerin konuşmada kullanılan sözlerle değişmesine çalışmaktadır. Karşılık arama yolundaki bunca emeklerin sebebi ve hedefi budur.

Yazı dilimizde yer almış, fakat halk konuşma dilinden uzak kalmış olan sözlere karşılık aramak için kurumumuz şimdiye kadar şu işleri yapmıştır:

1 — Bütün yurd içinde halk ağzından söz derlemesi yapılmıştır. Bunun için bütün öğretmenler, dilseverler, devlet işyarları, Halkevleri ödev almışlardır. Köylere varıncıya kadar her yerde halkın ağzından duyulan sözler, fişlere geçirilmiş, ilçe ve il başkentlerinde toplanmış, süzüle, süzüle kurum merkezine kadar gelmiştir. Birbirinin tıpkısı olanlar, ilçe ve il merkezlerinde birleştirildiği halde, kurum merkezinde toplanan fişlerin sayısı 140.000 e varmıştır. Bunları koynunda toplıyacak bir derleme dergisi hazırlamaktayız.

2 — Yazı dilinde çok kullanılan, fakat halkın konuşma dilinde yeri olmıyan 1500 kadar kelime, gazeteler, ajanslar, radyolarla herkese bildirilerek bunlara karşılık arama işi, bütün ulusa bir ödev olarak verilmiştir. «Büyük dil anketi» adı verilen bu çalışma bütün yurdda derin bir sevgi ve ilgi ile karşılanmıştır Bu sözlerin hepsine gelen karşılıklar sıralanarak, Türk Dili bülteninde ortaya konmuştur

3 — Ankete konmuş ve konmamış yazı dili sözlerini karşılamak üzere, derlemeden gelen fişler ile 156 kadar kitaptan türkçe sözler taratılmış, türk dilinin varlıklarını, hiç değilse bu varlığın büyük bir kısmını koynunda toplıyan bir tarama dergisi basılmıştır. Bu dergide şimdiye kadar yabancı sanılan 7000 den artık söze karşı, bunları anlatan 30.000 e yakın türkçe söz vardır.

Bu türkç sözlerin toplanışı, ilimizin türlü şiveleri ve varlıkları üzerinde karşılaştırmalar yapabilecek geniş bir çalışma meydanı açmıştır.

4 — Türk söz yaratma yollarını göstermek ve bir kökten bir çok sözün üreyişini ortaya koyarak yeni yeni sözler bulma işini herkesin yapabileceği bir şekle sokmak isteğiyle, dilimizde söz kurumu yolları üzerine bir anket yapılmış, bu anketin iki parçası basılıp yurda yayılmıştır. Bunların verimi ve kurumun çalışmaları, baskıya verilmek üzere hazırlanmakta olan « ekler Dergisi» nde toplanacaktır.

5 — En son olarak tarama dergisindeki karşılıklar elenmiş, gerekli sözlerin karşılığına yeni sözler yaratılarak bir «Karşılıklar kılavuzu» yapılmış ve herkesin gözü önüne konulmuştur. Bu kılavuz osmanlıcadan türkçeye ve türkçeden osmanlıcaya olmak üzere iki kısımdır. Cep kılavuzu şeklinde basılmıştır. Herkesin kolaylıkla kullanabileceği bir biçimdedir.

Bütün bu sayılan çalışmalarda göz önünde tutulan şey, yazı ve okuma dilini elden geldiği kadar konuşma diline yaklaştırmak, okuyacak türk çocuğuna en kısa bir zamanda en kolay bir yoldan en çok bilgiyi belletme yolunu bulmak, her türkün gazete, mecmua, roman, okurken okuduğunu anlıyabilmesini sağlamak olmuştur. Yoksa karşılığı gösterilen sözlerin öz kökleninin türkçe olduğunu inkâr etmek değildir. Bu büyük hakikatin bütün ilim dünyasına gösterilmesi zamanı da uzak değildir.

Biraz sonra daha geniş ölçüde anlatmağa çalışacağım: Araştırmalarımız ilerledikçe, biz, türkçeden ayrı gayri denen dillerde de sevgili ana dilimizin köklerini ve sözlerini bol bol bulmaktayız. Bunun içindir ki, kılavuzda ortaya konan söz karşılıklarını kimseye zorla kabul ettirmeyi hiç bir zaman düşünmedik. Kılavuz, dilleri ve kalemleri durdurmak için değil, onlara daha geniş daha varlıklı söz ve yazı yolları açmak için ortaya çıkmıştır.

Sonuna yaklaşmış olan bu yoldaki çalışmaların verimi, yazarlarımızın emeklerine bağlıdır. Her yazarın yüreğinde yazı yazarken, yazısını okuyacak olanların sayısını çoğaltmak, düşüncesini, duygusunu bütün türklerin anlamasına yol bulmak sevgisi yaşarsa, yazısına halkın bilmediği, anlamadığı sözleri karıştırmaktan kolaylıkla geri durabilir. Atatürk devrinin yazarları, büyük Önderin yarattığı geniş ulusal devlet rejiminin her şeyden çok ve her şeyden önce, halkçı bir rejim olduğunu unutamazlar. Halkçı bir rejimde her şey halk içindir. 20 milyon türkten yalnız birkaç bininin okuyup anlayacağı bir yazı, kalitece ne kadar kuvvetli olursa olsun, ulusal değerce çok geri demektir.

Bütün yazarlar, bu büyük ve gönül alıcı dileğe yazılarını yaklaştırmaya çalışırlarsa, pek kısa bir zaman içinde, türk gazete ve kitablarının büyük kısmı, halkın öz malı olur. Gazetelerimizi, dergilerimizi, kitablarımızın bir kısmını milyonlarca yurddaşın okuyup anlıyabileceği bir şekle koymadıkça, tam soysal bir ulus olarak kendimizi dünyaya tanıtamayız. By büyük ülküye her yazarın yardım etmek istediğine inanıyor ve güveniyoruz.

Böyle bir bakış, yazarlar için de çok faydalı olur. Bugün yazarlık, bizde insanın hayatını kazandırıcı meslekler sırasında sayılamıyor. Bunun sebebi de sürüm azlığıdır. Gazeteci gazetesini 8-10 bin yerine 100 bin, 200 bin olarak satarsa ,bir kitab 5.000 yerine 100000 basılırsa, o zaman kalemiyle geçinebilecek insanlar da güvenerek hayatlarını bu işe bağlarlar.

İşte, birinci amaç üzerinde dil kurumu çalışmalarının vargısı bunlardır: Halkı okutma işini en kolay ve en çabuk yoldan başaracak, okuma öğrenen her türkün anlayarak, tad alarak okuyabileceği yazılar yaratacak bir dil, çocuklarımızın en kısa zamanda en çok ve en iyi bilgi edinmelerine yarıyacak, taze kafaları ezberciliğe düşmekten kurtaracak bir dil ,yurdun bilirlerini, yazarlarını birkaç bin kişilik bir azınlığa değil, gerçekten bütün halkın ve ulusun okuyup anlamasını kolaylaştıracak bir dil.....

Derleme, anket, tarama, kılavuz... Bütün bunlarla buraya doğru yürüyoruz. Ve, öyle umarız ki ,artık bütün türk kalem sahiblerinin birleşerek yapacakları yazı devrimiyle, iş yoluna girmiş olacaktır.

Bu mutlu bayram gününde, kurumun ağzından bütün türk yazarlarına, kalemlerini bu yola çevirmelerini rica ederim.

Şimdi, ikinci, daha büyük ve daha derin çalışma yolu üzerinde de bir kaç söz söylemek isterim.

Avrupada dil işleriyle uğraşan ve en çoğu bağnazlık kaygulariyle bağlı bulunan bilginler, nasıl tarihte türkün büyük birincilik ve yaratıcılık hakkını bilmezlenmislerse, türk dilinin ana kaynaklık değerini de öyle bilmez davranmışlardır. Güneşin ışığı, ona gözlerini yumanların bile kirpikleri arasından nüfuz ettiği gibi ,türk dilinin birinciliği ve üstünlüğü de bunların araştırmaları sonucunda kendini göstermiş değildir. İçlerinden hakkı, gururdan üstün tutarak bunu itiraf edenler de vardır.

Bununla beraber, türk dilinin gerçek varlığını derinleştirmek ve onun bütün dillere kök salmış bir diller anası olduğunu göstermek, en çok türke düşer, türke yaraşır. Hele Atatürk çocukları için bu, hem yüksek bir ödev, hem de büyük bir kıvançtır.

Türk dil kurumu, bu yüce vargı üzerinde de iki geniş ve ana yoldan çalışmaktadır.

Bunların biri türk dilinin en eski, en ilkel varlıklarına doğru derinleşerek araştırmalar yapmaktır. Bu yoldan yürüyerek dilimizin, bütün yer yüzü dillerine ana kaynaklık etmiş olan en ilkin söz köklerini bulmağa doğru gidiyoruz. Yazılı olarak elde bulunan en eski türk dil anıtlarını, Orhun yazıtlarını, uygur yazılarını, Kâşgarlı Mahmudun Divanı Lûgat-il-türk'ün dilimize en yeni yolda çevirmek gibi çalışmalar, sonuçlarını vermeğe yaklaşmış bulunuyor. Yazıdan önceki daha eski zamanların türkçe varlıklarını bulmak için de ,en uzak ve karışmamış türk yurdlarında yaşıyan konuşma dillerini derinleştirmek gerektir. Yakut, Çovaş, Kırgız, Altay lehçeleri gibi halk ağzında yaşamış, arsıislâmik edebiyata karışmamış dillerin sözlülerini bu iş için en yararlı bulduk. Bunlardan Yakut dilinin büyük profesör Pekarski tarafından rusça olarak yazılmış olan 1900 büyük sayıfalık lûgati baştan başa dilimize çevrilmiştir. Bu lûgat bize dilimizin dünyaya yaygın söz köklerinden bir çoğunu tanıtmış bulunuyor. Sibiryanın doğu kuzayında yaşıyan, kendi öz evrimini halk dilinde yapmış olan bir dilde arapça, farsça, lâtince, grekçe ve bütün indo - öropeen sanılan ve denilen dillerin ana köklerini bulunca, hele sümercenin baştan nihayete kadar en eski türkçe olduğu anlaşılınca derin bir hayranlığa ve hayrete düşmemek mümkün değildir.

Gene Yakutlar gibi Sibiryanın batı kuzayında yaşıyan Çovaşların da biri rusça, öteki macarca olarak yazılmış iki küçük sözlüğünü de dilimize çevirmekteyiz. Çovaş dili için Aşmarin'in yazdığı rusça büyük sözlüğün basımı henüz Sovyet ülkesinde de tamamlanmamıştır. Bittikten sonra bununla da uğraşacağız.

Kırgız, Kazak, Altay... gibi eski türk lehçelerinin lûgatlerini de bundan sonraki çalışmalarla dilimize maletmek umudundayız.

Kendi öz dilimizi en eski ve en ilkin kaynaklarına doğru yürüyerek derinleştirmek yolundaki çalışmaların verimini bulmak üzere ikinci bir çalışma yolu daha kovalıyoruz. Bu da türk dilinden ayrı ve başka sanılan dillerin etimolojisini araştırmak ve bu yoldaki çalışmaların verimini dilimizin söz kökleriyle karşılaştırmak yoludur.

Bütün Avrupa dillerine kültür kaynaklığı etmiş denilen eski grek ve lâtin dillerinin etimolojileri bize bu dillerin türk kökünden türemiş olduğunu pek aydın bir yolda göstermiştir. Bütün doğu ellerine ışık saçmış denilen arap ve fars dilleri üzerindeki derinleştirmeler, bunların da türk dilinin zengin kaynağından akıp geldiğini belli etmektedir .

Biri ötekini kontrola yarayan bu iki yol üzerindeki çalışamların verimi arasında görülen birlik, hiç şüphe bırakmıyor ki, dilimiz bugün Avrupayı, Asyayı Afrikayı, Amerikayı ve bütün Okeanı kaplayan engin insan gruplarının anasıdır.

Bu kutsalbayram gününde, bütün yurddaşlarıma bu inanı vermek kurumumuz için büyük bir sevinçtir. Bu sevinçten daha büyük bir borç varsa, o da bütün bu buluşların ve erişlerin şerefi, kurumumuzu kuran ve koruyan, ona ufuklar açan ulu Önderimiz, büyük türk, dâhisi Kamâl Atatürk'e ait olduğunu tükenmez saygı ve sevgilerle söylemektir.

Yurddaşlarım, dil bayramınızı içten kutlar, hepinize mutluklar diler, bütün bu sevinçleri yaratan büyük Atatürk'e uzun ve daima işikli ömürler dilerim.

DIŞ HABERLER

İtalya-habeş anlaşmazlığının son durumu

(Başı 1. ci sayıfada)

Bu özel celseden sonra konsey açık bir toplantı yapmıştır .

* * *

Roma, 26 (A.A.) — Popolo d'İtalya gazetesi diyor ki:

" Cenevre'nin gülünç önergelerinden sonra, faşist İtalya bütün hadiselere karşı gelmeğe hazırdır. İtalya, asığlarını ve haklarını tamamen korumasını bilecektir. Bundan ötürü Afrika'ya asker sevki devam etmektedir.

Londra, 26 (A.A.) — Bütün ingiliz gazeteleri bugün Cenevrede toplanacak olan uluslar sosyetesi konseyinin çalışmalarına büyük önem vermektedirler. Çünkü: bundan sonra habeş meselesinin uluslar sosyetesi statüsünün 15 inci maddesine dayanmak suretiyle inzeleneceği tasınlanmaktadır. Gazeteler, konseyin sekiz günden önce beşler komitesinin raporuna dayanarak herhangi bir sonuca varamıyacağını sanmaktadır. Bu suretle, eğer arada umulmıyan bir mesele çıkmazsa buhranın yeni evresi ancak bu hafta sonlarına doğru başlıyacaktır. Gazeteler, uluslar sosyetesi dışında meselenin kotarılacağı hakkındaki yayıntılara hiç bir önem vermemekte ve bu önergenin ingiliz delegeleri tarafından reddedileceğini ummaktadırlar.

Taymis gazetesi, yazdığı bir betkede italyan isteklerini sıkı bir surette tenkit etmekte ve italyan isteklerinde mantık ve açıklık bulunmadığını söylemektedir. Bu gazeteye göre italyan isteklerinin dayandığı ayrıntılar da yersizdir.

Deyli Telgrafda italyan mantıkında ciddilik bulunmadığını belitmektedir.

Diğer gazetelerin düşünceleri de buna benzemektedir.

Asamble bürosu toplanıyor

Cenevre, 26 (A.A) — Uluslar sosyetesi genel sekreterliğinin yaydığı bir bildiriğe göre, asamble bürosu, toplantıların tatil edilmesi yahut sonraya bırakılması meselesini incelemek üzere yarın veya cuma günü tekrar toplanacaktır.

Habeşistana gözcü gönderilmiyecek

Cenevre, 26 (A.A.) — Uluslar sosyetesi çevenleirne göre, Habeşistan'ın gözcü gönderilmesi hakkında olan dileğinin, konsey tarafından pek de kabul edilemiyeceği anlaşılıyor. Zira bunun, durumu yatıştırmağa yaramıyacağından başka, ödevini de pek güç göreceği kestirilmektedir.

Sovyet rejiminde yenilikler

Moskova, 26 (A.A.) — Birinci teşrinin başından beri perakende ekmek ve un fiatlarının indirilmesi, vesika usulünün kaldırılması ve et, balık, şeker, yağ, patates için de perakende fiat konulması hakkında yürütüm komitesi ve halk komiserleri kurulu kararı neşrolunmuştur.

Bu kararla bunun kolkoz tarım ve hayvan yetiştirmelerindeki büyük ilerleyişinin bir sonucu olduğu yazılmaktadır. Fiatlar her bölgenin kendi özel şartlarına göre saptanmaktadır. Moskova icin ekmek fiatı yüzde 15, çavdar unu 24, buğday unu 14, pirinç 14, et, balık 36, şeker 30, tereyağı 31, ve patates yüzde 14 indirilmektedir. Başka bölgelerde de fiatlar bu ölçüye göre azaltılmıştır.

İtalyanın Yunanistana verdiği inanca

Atina, 26 (A.A.) — Atina, ajansı bildiriyor. Bazı yunan limanlarına bir takım italyan harb gemilerinin önceden haber verilmeksizin girmeleri hakkında yetkili kaynaklardan bildirildiğine göre italyan orunları yunan hükümetine şu izahları vermiştir:

Yunan hükümetinden önceden izin almaksızın yunan kara sularına geçenlerde durmak zorunda kalmış olan italyan donanmasından gemiler Yunanistana gitmiyorlardı. Bunların yunan kara sularında durmaları düşünülmemiş bulunduğundan vakit ve zamaniyle yunan hükümetine haber verilememiştir. Bu yüzden bu duruşların ne sıyasal ne de süel hiç bir mahiyeti olmadığını söylemek fazladır.

Aynı çevenlerde yukarki izaha dayanarak söylendiğine göre, italyan gemilerinin yunan kara sularında durmak zorunda olmalarına bazı gazeteler tarafından verilen anlamı ne hadiseler, ve ne de italyan ve yunan hükümetlerinin sıyasaları haklı gösteremez. Bu sıyasa en derin karşılıklı dostluk hislerinden gelmektedir.

B. Gömböş B. Hitlerle görüşecek

Budapeşte, 26 (A.A.) — Macar başbakanı B. Gömböş, bugün B. Göring tarafından yapılan av çağırısına gidecektir.

B. Gömböş Berlinde çok az duracak ve B. Hitler'i ziyaret edecektir.

B. Gömböş'ün yanında dış basın direktörü, dış işleri bakanlığı politika şubesi şefi ve yaveri de vardır.

B. Ferid Celalin açış söylevi

Dün Halkevinde, dil bayramını kutlama törenini, Ankara Halkevi Başkanı B. Ferid Celal Güven şu söylevle açtı:

Sayın Bayanlar, Baylar,

Üçüncü yıldönümünü kutlamak için toplandığımız bu dil bayramı gününde arkadşlarımızın ana dil için hazırladıkları söylevlerden önce birkaç söz söylememe izninizi dilerim.

Arkadaşlar:

Osmanlı imparatorluğunun asla bağışlıyamıyacağımız suçlardan birisi de türkün ana diline karşı gösterdiği dikkatsizliktir. İmparatorluk bir türlü bu dikkatsizliğin ne derece korkunç bir şey olduğunu anlıyamamıştır. Bu suretle halkla devlet gün ve zaman geçtikçe biribirinden ayrı, biri diğerinin derdinden, diğer öbürünün yapmak istediği şeylerden habersiz kalmışlardır.

Osmanlıca dediğimiz ve bir türlü halkın diline geçmeyen, uyamıyan bu uydurma dil bir boş bulunmanın eseridir. Netekim osmanlıca, kitab yazı dili olarak dar bir tabakaya sıkışmış kalmış ve zaman zaman kendi içinde karışıklıktan karışıklığa düşerek bir türlü belli başlı çeşnisi sürekli bir varlık olamadığı gibi halk bu kekre ve çetrefil dile dilini uydurmaktan sakınmış ve kaçınmıştır. Eğer halk böyle bir sakınkanlık göstermemiş olsaydı ana dilin bu günkü izlerini kolayca bulamazdık.

Bundan üç yıl önce, türkün ulusal varlığını her yanda olduğu gibi kültür ve sosyal alanda da sağlamlaştırıp yerli yerine yerleştirmek için tedbirler alan, yol gösteren ulu önder Atatürk, türkün duru, yüksek zengin dilini yabancı dil salkınlarından bir el önce kurtarmak için ulusun okur yazarlarını bu savaşa çağırdı.

Bu savaş kolay bir savaş değildi. Alışkanlıkları sökmek onun yerine yenisini koymak için büyük uğraşmalara ihtiyaç vardı.

Fakat önderimizin şimdiye kadar gözüne kestiripte yerine getiremediği hangi iş vardı ve yaptığı işlerin hangisi kolaydı? O bu milleti karanlıktan, bunaltılardan geriliklerden kurtarmak için çetin işleri başarmak için yaratılmış bir büyüktü.

Dil işlerinde de onun büyüklüklerine, yol bulup gösteren varlıklarına dayanarak izimize düştük. Günden güne süzülerek durulaşan, öz kaynak çeşnisini bulan kekreliği kalmıyan bir dille konuşmaya başladık, ana dil kelimeleri yerlerini alıyorlar. Dizi olarak kullanılan sözler uzun bir ayrılıktan sonra sevgisinin güzelliğinin bolluğu ile gelip dilimize yerleşiyorlar.

Halk kendisine kendi dilile kendi konuşuşu şekillerile söylemesini bilmiyenlere karşı çetindir. Osmanlı imparatorluğunun sarsılıp yıkılmasına sebeb olan şeylerden birisi de bu dil ayrılığı olduğuna şüphe edilemez. İmparatorluk kendi sınırları içinde yaşıyan diğer ulusların dil ayrılığı üzerinde bir parça durmak yükümü omuzuna almamakla kalmamış bir yandan da öz yığınla arasında bir dil ayrılığı yapmıştır. Halka sesini, fikrini, duygusunu duyurmasını bilmiyen halkın iç sezişlerini uyandırıp onları besli ve hareketli bulundurulması gerekliğine inanmıyanlar, halkı kendi köşesinde dermansız bırakanlar nasıl olur da onlardan bir şey umarlar, onları kendilerine yar ve yakın görmek isterler.

Çok şükür ki halkın uzun asırlar kol ve emeklerinden geçinme yolunu tutanlar dilini kendi düşünce, kendi ters anlayışlarına uydurmamışlardır, elleri buna yetmemiştir.

Dil birliği ulusun en kuvvetli yanıdır. Herhangi bir topluluğu işe yaramaz ve kolayca içine girilebilir bir şekle sokmak için en eyi usul o topluluğun içine dil ayırtını sokmaktır. Ne kadar acı ki imparatorluk bu işi de yapmış türk ulusunun varlığına bir yandan da onu dil ayrılığına düşürmek suretile kıymıştır. Birkaç yıllık uğraşma dilimizin sonsuz güzellik ve zenginliğini ortaya çıkarmıştır. Büyük bir ulus olan türkün tarihi ve soysallığı gibi dilinin de büyük, geniş eski olması kadar tabiî ne olabilir.

Rüzgâr bir yerden tohumları nasıl alıp yüksek dağlardan ovalardan aşırarak bir ülkeden diğer ülkeye götürüp yayarsa, türk akınları, türk akınlarile dünyayı kucaklıyan türk soysallığı, türk dilini de en yüksek yerden en engin yerlere kadar akıtmış, dağıtmış, tohumunu diğer ulusların dillerine atmıştır.

Çok geçmiyecek duru, çağıltılı, kaynağı elmas gibi göz ve gönül kamaştıran ana dilimiz, türk dili, dillerin en alımlısı en cana yakını olduğunu ve bu dilin diller anası olduğuna dünya çok geçmeden inanacaktır. Var olduğu gibi dilimize dönen ana dilin tümden konuşulduğu yazıldığı gün, geriye attığımız uydurma, o ne olduğu bellisiz dilin çirkinliğine bir defa olsun dönüp bakmağa güzel duygularımız dayanamıyacaktır.

Dil devriminin türk ulusuna vereceği sayısız faydalara onun değer biçilmez kuvvetine içten inanarak bağlıyız. Dilimizdeki yabancı alışkanlıkların üzerinde uyuşup kalmak devrim alanında şahlanmış bizim gibi bir nesle elbette yaraşmaz. Biz yapılamaz, olamaz denilen şeyleri yapan bir önderin ordusuyuz. En kuvvetli yanımızda imkânsızlıklara diz çökertmektir.

İşte bugün bu uğurlu dil bayramını önderimizin yüksek şerefine, yüksek varlığına gönlümüzü, gönlümüzdeki şükranları bağlıyarak başlıyoruz.

İÇ HABERLER

Yeni öğretmenlerimiz

Bu yıl öğretmen okulundan çıkan gençlerden Ankara ilbaylığı emrine verilenler şunlardır:

Edirne kız öğretmenden Şükriye, Huriye.

Edirne erkek öğretmenden: Hidayet, Adem.

İzmir kız öğretmenden: Melâhat Zehra, Sıdıka.

Bursa kız öğretmenden Fatma Semiha, Nezihe, Muazzez, Leman Sabiha Sultan

Konya kız öğretmenden: Kadriye, Mebrure, Münire,

İstanbul kız öğretmenden: Zekiye, Mübahat, Hayriye, Pakize,

Konya erkek öğretmenden: Necmi, Remzi, Şevki,

Sıvas erkek öğretmenden: Mehmed: Mehmed Mahir

İstanbul erkek öğretmenden: M. Kemal, Satılmış, Hulûsi, M. Altay Yusuf

Balıkesir erkek öğretmenden: İbrahim, Bekir, H. İbrahim.

Adana erkek öğretmenden: Cahit

Önce yükümsel hizmeti olanlar sonra kalacak açıklara nehariler atanacaktır.

Finans yönetgeri geldi

Finans bakanlığı yönetgeri B. Faik Baysal dün sabah şehrimize gemiş ve öğleden sonra işe başlamıştır.

Yurdda dil bayramı

Özel aytarlarımızdan ve Anadolu ajansından aldığımız haberlere göre, yurdun her tarafında dil bayramı büyük bir coşkunluk ve sevinçle ve geçen yıllara göre çok daha parlak bir şekilde kutlanmıştır.

Boluda bir köy yandı

Bolu, 26 (A.A.) — Geredenin Ahmetler köyünde dün gece bir yangın çıktı. 15 ev, 30 samanlık, 15 ahır tamamen yandı ve yalnız bir ev kurtarıldı. Köylünün zahireleri ve eşyaları da yandı.

Yangın bir ahırdan ve köylünün hayvanına gece çıra ile bakarken otların tutuşmasından çıkmıştır.

Meksika ulusal bayramı dolayısile verişilen telgraflar

Meksika ulusal bayramı dolayısiyle Meksika Birleşik hükümetleri cumurluğu başkanı ile Cumur Başkanımız arasında çekilen telgraflar:

Meksika Birleşik hükümetleri cumuriyeti başkanı

S. E. General Lazaro Cardenas

Meksiko

Meksikanın ulusal bayramı münasebetiyle Son Ekselansınıza samimî tebriklerimi sunar ve şahsî saadetleri ve Meksikanın bayındırlığı hususundaki hararetli dileklerimin kabulünü rica ederim.

Kamâl Atatürk

Son Ekselans Kamâl Atatürk Cumur Başkanı

Ankara

Meksikanın ilânı istiklâlinin yıldönümü münasebetiyle göndermek lûtfunda bulundukları tebrik telgrafından dolayı teşekkürlerimi sunar ve türk milletinin refah ve ikbali ile şahsî saadetleri için beslediğim samimî temennilerimi arzederim.

Lazaro Cardenas

Tarım Bakanının etüdleri

Giresun, 26 (A.A.) — Tarım Bakaniyle birlikte şehrimizde bulunmakta olan tarım uzmanları üç kola ayrılmışlar ve incelemelerde bulunmak üzere bugün Piraziz ve Kesap ilçe ve kamunlarına gitmişlerdir.

Trabzon bölgesinin ordumuza armağanı: On uçak

Erzincan, 26 — Dün buraya gelen on uçak adlarını almış oldukları Trabzon, Sürmene, Rize, Hopa, Gireson, Görele şarlarını dolaşarak üzerlerinde uçuşlar yapmış ve bildiriğler dağıtarak dönüp gelmişlerdir. Uçakların saat 16 buçukta alanda binlerce halkın, komutan ve subayların, il başkan ve işyarlarının katılmasiyle çok parlak olan ad konma töreni yapılmış, söylevler verilmiştir.

Uçaklar yarın Diyarbekire döneceklerdir. Törende uçakları ad alan yerlerin delegeleri de bulunmuştur.

* * *

Giresun, 26 (A.A.) — Bu sabah sekiz buçukta üç uçaktan katınç bir hava filomuz şehrimiz üzerinde çok alçaktan turlar yapmış, sokakları dolduran ve pencerelere koşan bütün şehir halkı sıcak bir ilgi, büyük bir sevinç ve heyecan içinde uçaklarımızı candan selamlamışlardır. Uçaklarımız şehir üzerine başbakanımız İsmet İnönünün hava tehlikesini bildiren kıymetli sözlerinin bazı parçalariyle türk hava kurumunun hava tehlikesinin bilinmesi ve hava kurumuna her yurddaşın vardım etmesi hakkındaki sözleri yazılı kâğıtlar atmışlar ve Trabzona doğru yollarına devam etmişlerdir.

Habeşistan elçisi

Habeş orta elçisi B. Berhan Markos ötey gün İzmir vapuruyla İstanbuldan Pireye hareket etmiştir. B. Markos bir ay kadar Yunanistanda kalacak, orta elçilik işlerini işgüder sıfatile B. Petridis yönetecektir.

İstanbul gazetelerinin başyazıları

Cumhuriyet *deki başyazısında Bay Yunüs Nadi İtalya — habeş anlaşmazlığının son durumu etrafında şunları yazıyor:*

"İtalyanın uluslar sosyetesi tarafından gelen ilk uzlaştırıcı önergelere karşı red ile muakebele etmiş ve aynı zamanda her ihtimale karşı savaş hazırlıklarını çoğaltmış ve sıklaştırmış olduğunu gördük. Bu, böyle olmak için İtalyanın kendisi hakkında en nihayet süel tedbirler alınmıyacağına emin olması ve yahut bu yolda çok kuvvetli umutlara veya vaidlere malik bulunması lazımdı. Fransızların uluslar sosyetesi genel kurulundaki sözlerine rağmen katî bir karar almamaları ve gevşeklikleri İtalyanın cüretinin başlıca sebebi olmasıdır.

Çok haksız bir işte uluslar sosyetesini layık ve lazım olduğu kadar tutmamakla Fransa, hem İtalya, hem binnefis kendisine fenalıklar etmekte olduğunun farkında değil midir acaba? Buna ihtimal vermek havsalaya sığmıyor.

Artık dört gözle dikkat olunacak günler geldi çattı. İnsanlığın tarihi yeniden yazılacak zamanlara yetiştik..,

TAN *daki başyazısında Bay Şükrü Esmer aynı mesele etrafında şunları yazmaktadır:*

"İngiltere Hood ve Renown gibi en kuvvetli zırhlılarını Akdenize geçirdi. İki üç hafta zarfında İngilterenin Akdeniz donanması iki misline çıkmıştır. Böyle bir vaziyette Musolininin Habeşistanda bir savaşa girişmeğe cesaret edeceği şüphelidir. Fakat şimdi büyük devletlerin diplomasisi, projesini koruyarak Musoliniyi içine atıldığı teşebbüsten kurtarmak noktasında toplanmıştır.

Beşler komitesi gûya Habeşistanın istiklâlini koruyan bir şekil buldu. Şimdi de Musolinin prestijini koruyan bir şekil bulunursa, meseleyi İngilterenin sıyasal amaçlarına uygun şekilde halletmek için bütün engeller ortadan kalkmış olur..

KURUN *da B. Asım Us diyor ki:*

"İlk dil ve kılavuz çalışmaları başlarken osmanlıca lugatler ve konuşma ile yazı dilimizde yer bulan birçok kelimeler öz türkçe sayılmıyor. Tabiî olarak bunlara da öz türkçe lûgatinde yer verilmek istenilmiyerek karşılıklar aranıyordu. Halbuki kılavuz üzerinde çalışmalar ilerledikçe yabancı kökleden gelme sanılan bir çok osmanlıca kelimelerin öz türkçe olduğu anlaşıldı. Bu suretle türk dil devrimi için yeni bir faaliyet ufku açıldı. Şu halde Türk tarihi araştırma kurumu da yeni çalışmalariyle kendi malımızdan, kendi tasavvurumuzdan el çektiğimiz kelimeleri meydana koyacak, bunlar dil bakımından hayata aramıza dönmeseler bile türk dilinin asilliğini isbat bakımından tarihimize bir hizmet olacaktır.,,

Ankaranın yeni mezarlığı

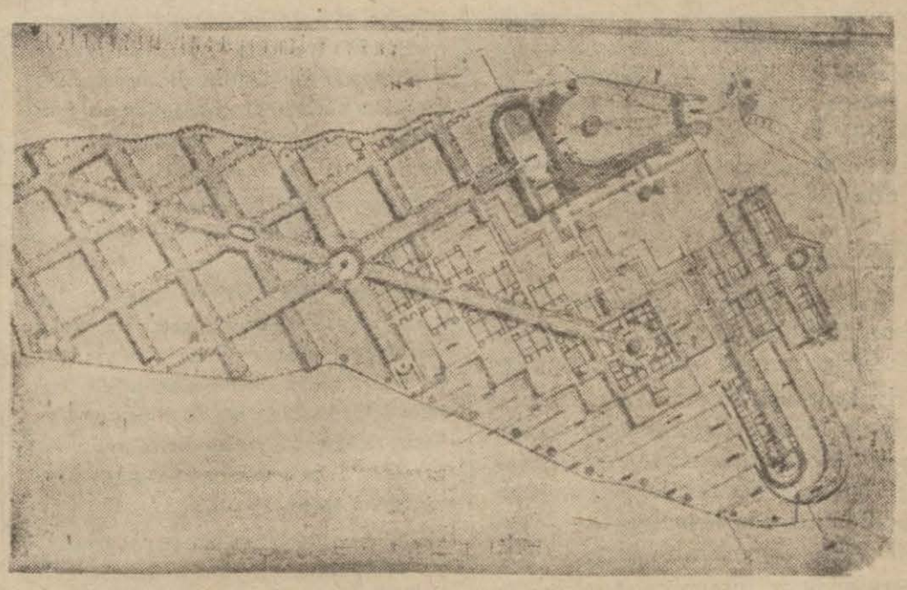

Ankara şehri mezarlığı krokileri yarışması dün yapılmıştır. Yarışmaya 12 mimar girmiş olup bunlardan 6 sı viyanalı, biri almandır.

Birinciliği Prof. Martin Elzesser, ikinciliği Dr. İng. Frans Raydl ve arkadaşı mimar Jozef Şilhol, üçüncülüğü de mimar Affan Sugal ve arkadaşı mimar Nizameddin kazanmışlardır.

Aşağıdaki resimler, birinciliği kazanan projenin perspektividir.

Komşularımızda neler oluyor?

BULGARİSTAN'DA:

§ Bulgar hükümeti, felaket gören çiftçilere hububat ve yemlik vermek suretiyle yardım etmeği kararlaştırmıştır. Felakete uğrıyan bölgelerde kurulacak komisyonlardan bir kısmı yardım görecelerin listelerini hazırlıyacaklar, ötekiler de bu listeleri gözden geçirerek bunlar üzerinde lüzumlu görecekleri düezltmeleri yapacaklardır. Bundan sonra listeler her yerin ilbayına gönderilecek, onlar da köylülere hububat ve yemlik vereceklerdir. Bu iş acele olarak yapılacak ve gelecek ayın sonuna kadar ihtiyaç içinde olan köylüler yardım görmüş olacaklardır.

§ 1935 te yapılan bir plân gereğince, Sofya bölgesinde sosyal yardım yapılması için 4 milyon 260 bin levalık bir para ayrılmıştır. Bu bölgedeki sosyal yardım komitesi toplanarak bu paranın nasıl dağıtılacağı hakkında görüşmüştür. Okul kantinleri, ihtiyarların bakıldıkları evler, öksüz yurdları ve kreşler de yardım göreceklerdir. Ayrıca ilçelerde yoksulların gece kalmaları ve hasta sakat çocuklar için yurdlar açılacaktır.

YUGOSLAVYA'DA:

§ Yugoslav Tarım Bakanlığının gönderdiği özel bir komisyon Banat bağlarına girerek, don yüzünden buralarda meydana gelen zararları gözden geçirmiştir. Komisyon zararın 30 milyon dinarı aştığını ve bağların bu yıl en çok 800 vagon şarab verebileceklerini anlamıştır. Bu sebebden dolayı o taraftaki bağcıların durumları güç olduğu gibi, satış fiatının arttırılması da donun verdiği zararları kapamağa yetmemektedir.

§ Nisan, mayıs ve haziran ayları içinde Yugoslavya'da 40 kişi iflas etmiştir. Geçen yılın üç ayına göre bu sayıda % 45.2 nisbetinde bir azalış vardır. Nisan ayı içinde 14, mayısta 9, haziranda 17 iflas olmuştur. Konkordato talebleri de 54 tanedir. Bunlarda da geçen yıla göre yüzde 40 nisbetinde bir azalış, fakat 1935 yılının ilk üç ayına göre yüzde 20 nisbetinde bir çoğalış vardır.

SURİYE'DE:

§ 1936 yılının ilkbaharında Şam'da "Şam panayırı,, adı altında bir panayır açılacaktır. Endüstriyel mahiyette olan bu panayırın bir de turizm kısmı olacak ve Suriye hükümeti buna tarım kısmiyle iştirak edecektir. Panayırın masraflarını karşılamak için 100.000 Suriye liralık bir piyango yapılacaktır. Bu piyango biletlerinden satılanların değerinin yüzde 45 i ikramiye olarak dağıtılacaktır. Ayrıca hükümet 20.000 liralık bir para da ayırmış olup, panayırın kurulması hakkındaki kararname kabul edilir edilmez bu para panayır komitesine verilecektir. Fransız yüksek komiserliği de panayır için Suriye hükümetine 42.000 lira vermiştir. Bu panayıra çağrılacak devletler arasında Türkiye de bulunmaktadır.

§ Suriye'deki fransız yüksek komiserliğiyle İran hükümeti arasında yapılmakta olan konuşmalar bitmiş ve iki memleket arasında bir tecim anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre fransız mandası altında bulunan memleketlerin İran'a gönderecekleri mallar, mütekabiliyet şartı altında, normal tarifeden istifade edeceklerdir. İran, manda altındaki memleketlerden gönderilmiş veya transit suretiyle buralardan geçirilmiş mallara genel kontenjanın yüzde 10 nunu verecektir.

Yabancı gazetelerde okuduklarımız

Harbla barış arasındaki Habeşistan

« . . . Dünya yüzünde Tibet'den başka hiç bir yer yoktur ki, yüksek habeş yaylaları gibi tabiî bir istihkâm halinde olsun. Burada kaya sedleri dalga halinde her yeri kaplamaktadrı. Modern olarak silâhlanmış ve asrımızın stratejik esaslariyle hareket eden 50.000 kişilik bir ordu, bu ülkeyi aşılmaz bir hale getirmeye yeter . . . »

« . . . Harb başlar başlamaz imparator, hemen askerlerinin yanına gidecek ve çadırını harb alanında kurdurarak orduları üzerinde etkisini yapacaktır . . . »

İmparator Haile Selasie ile danışmanları, yağmur mevsimi sona ererken, anlaşmazlığın silahla düzelmesinin önüne geçecek bir Cenevre kararının gelmesini beklemektedirler. Bu işler hakkında söz söylemek yetkisi olan çevenlerce sağlandığına göre, Habeşistan hâlâ, herhangi bir harb çıkmasına engel olmak maksadiyle memleketin ulusal şeref ve haysiyetine dokunmıyacak imtiyazlar vermeğe hazır bulunmaktadır. Ancak, bu imtiyazları verirken de, habeş devletinin yüzlerce yıllık erkinliğine bir son vermek anlamında olan İtalya mandası kurulmasını veya arsıulusal süel ve polis kurumlarının kontrolu altına girmeği hiç bir zaman kabul etmek dileğinde değildir.

Sıyasal ufuklarda yığılmakta olan fırtına bulutlarının korkunç bir şekil almış olmasına rağmen, italyan bombardıman uçaklarının ilk hedefi olacak olan Adisababa'daki gündelik hayat nomal şeklini değiştirmiştir. Hattâ denilebilir ki, Adisababada, Londra, Paris, Roma, İskenderiye, Kahire yahut Portsaid'deki sinirlilikten ufak bir eser bile yoktur. Fakat Adisababadaki bu durum, ne ulusal bir kayıdsızlık ve ne de kaygusuzluktan ileri gelmiyor. Bunun asıl sebebini, yayım işlerinin ilerlemiş bir ölçüde olmaması yüzünden, halkın, yurdlarının üzerinde dolaşmakta olan felaketi henüz adamakıllı öğrenememiş olmasında aramak gerektir.

Durumu inceden inceye bilen, yalnız imparatorla, kendine yakın olan kimselerdir. Bütün sorav ve ulusun geleceğini ilgilendirecek olan kararların yükü, yalnız onların sırtına yüklenmiştir.

Burada, yağmur mevsimi 26 veya 27 eylûlde, tabiiğ bir musluğun kapanması, gibi birdenbire kesilir. O zamana uluslar sosyetesinin fayda vermiyecek kararları ile geçecek olan, on gün kaldı. İmparator, tabiatin bir vergisi olan bu nefes alma devresinde ülkesinin müdafaası için lâzım olan kararlarını verecek, tedbirleri alacaktır.

İtalyanların yapmakta oldukları harb hazırlıklarını bugüne kadar göz önünde tutan Habeşistan işlerini hıç bir suretle ihmal etmiş değildir. İtalyanların saldırışlarına karşı ilk mukavemetlerde bulunmak maksadiyle stratejik bakımdan önemi olan bütün noktalara kuvvetler gönderilmesine var hızla devam edilmektedir. Bugün için gerekli bütün tedbirlerin alınmış olduğu söylenebilir.

Dünya yüzünde Tibetten başka hıç bir yer yoktur ki, yüksek habeş yaylaları gibi tabiiğ bir istihkâm halinde olsun. Burada kaya sedleri dalga halinde her yanı kaplamaktadır. Burada lunmakta olan süel uzmanların fikirlerine göre, modern olarak silahlanmış ve asrımızın stratejik eşaslariyle hareket eden 50.000 kişilik bir ordu bu ülkeyi alınmaz bir hale getirmeğe yeter.

B. Musolini lejiyonlarının, Habeşistanda karşılarına dikilmiş olan zorluklar yanında Anibal'ın alpları geçişi, süel tarih bakımından âdeta bir çocuk oyuncağı gibi kalır. Tepesinde güneşin kaynadığı Cibuti'den 2400 metre yüksekliğindeki hükümet merkezine üç gün süren tren yolculuğu bu zorluklar hakkında az çok bir fikir vermeğe yetişir. Biz avrupalılar, bu yüksek yayla ülkesinde yürek çarpıntısından ve nefes darlığından neler çektiğimizi biliriz. Trende giderken, ufuklara kadar uzanan ve bir damla suyu bile olmıyan stepler, insanı umudsuzluk içinde bırakıyor. Her yanı geçilmez diken fundalıkları kaplamış; dağlarda, yürünebilecek, doğru dürüst adım atılacak yol olmadığı şöyle dursun, her taraf uçurumlarla doludur. Dere ve ırmaklardan geçilebilecek ne bir yol ve ne de köprü vardır.

Dünyanın dört bucağından kalkıp buraya gelmiş olan 70 den fazla harb aytarı ve bir o kadar sinema operatörü işlerini, bu durum karşısında pek güç başarabileceklerdir. Savaş boylarının uzun zaman, Adisababadan 500 ve 700 kilometre uzakta kalacakları büyük bir ihtimal içindedir. Habeşistandaki taşıt araçlariyle hükümet merkezinden bu savaş boylarına ancak iki veya üç haftada varmak imkân içindedir. Savaş boyunda bulunan aytarın işi çok güçleşmektedir. Harb alanlarında duyup gördüklerini bütün dünyaya yayabilmek için, bu haberleri Adisababaya yetiştirmek hem zor ve hem de çok pahalı olacaktır. Buna bir de, habeş kabiylelerinin aklara karşı besledikleri hınç dolayısiyle aytarın ölüm tehlikesi karşısında kalması ihtimalini de katmak gerektir.

Habeşistan tarafından toplanacak olan harb haberleri, sabahın yedisinden akşamın yedisine kadar Adisababa telsizi ile gönderilebilecektir. Adisababanın durumu bozulunca, ki italyan bombardıman uçaklarının ilk hücumlarını Adisababa'daki telsiz istasyonuna yapmaları beklenmektedir, geriye, alman, fransız ve ingiliz elçiliklerindeki telsiz istasyonları kalacaktır. Ancak, gazetelere haber göndermek için bu istasyonlardan bugüne kadar hiç bir fayda görülememiştir.

Elçilikler, hem kendi işyarlarının ve hem de tebaalarının uçak hücumlarına karşı korunmaları için geniş ölçüde tedbirler almışlardır.

Bu işde en esaslı tedbirleri alman elçiliği almış ve almanların sığınmaları için yüz kişiden fazla adam alabilecek yeraltı sığınakları yaptırmışlardır.

Birleşik Amerika hükümetlerinin elçisi, anlaşılan kendini, beton ve yeraltı sığınaklarından çok, Kellog paktı ile korumak istiyor. Amerika elçisinin verdiği emre göre, elçilik binasının çatısına bir Amerika bayrağının resmi yapılacak, Amerika hasta evleri ve mısyon istasyonlarına da ayırd edilebilecek işaretler konacaktır.

Harb başlar başlamaz, imparator, hemen hükümet merkezinden hareket ederek savaş boyunda çarpışan askerlerinin yanına gidecek ve harb alanında çadırını kurdurarak orduları üzerinde etkisini yapacaktır.

İngiliz sıyasal karikatürleri

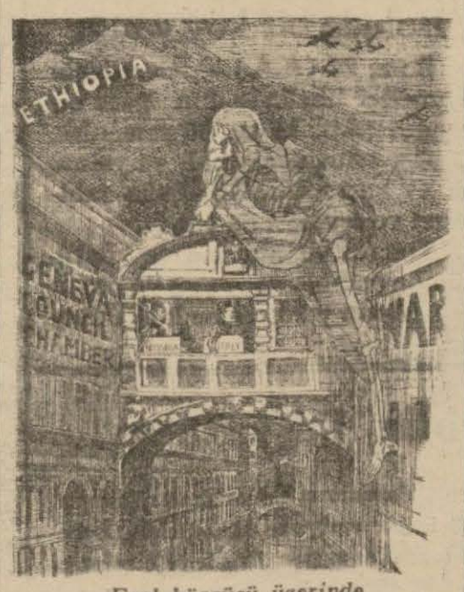

Ecel köprüsü üzerinde
. Nir İst

— Biz barıştan bahsederken radyoyu susturmak mümkün değil mi?
. Deyli Ekspres .

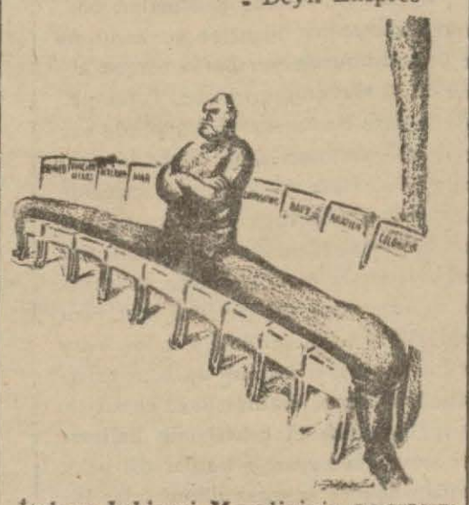

İtalyan kabinesi Musolininin sıyasasını onaylamıştır.
. St. Luiz Post - Dipeç .

Ogaden çöllerinde

Habeşler müdafaaya nasıl hazırlanıyorlar?

Adisababadan 20 eylül 1935 tarihli Deyli Herald gazetesine bildiriliyor:

Burada hazırlık ile hazırlıksızlık birbirine tuhaf bir şekilde karışmıştır. Bununla beraber, Habeşistanda herşes bir italyan saldırımı karşısında kan dökerek karşı koymağa andiçmiştir.

Kuzaydaki Ogadene kadar bütün vahşi yerlerini de dolaştığım Habeşistanda edindiğim kanaat bu olmuştur.

Harar şarbayı, kendisini son gördüğüm gün, elini tabancasının üzerine koyarak dedi ki:

« — Ben, bin italyanı öldürmek üzere adımı yazdırdım.»

Uzun bir yolculuk sırasında kendileriyle görüştüğüm herkeste bu taşkın yurdseverlik ruhunu gördüm. Herkeste, ellerinde modern silahlar olmadığı halde büyük bir güven göze çarpmaktadır.

Gerlogubide gördüğüm siperler, herhalde eski osmanlı generallerinden Vehip paşanın eseri olsa gerektir. Çünkü habeşlere kalsa onlar, düşmanla kılıç kılıca ve mızrak mızrağa döğüşmek tarafına gideceklerdir.

İtalyan askerleri, habeş ileri karakollarını geçecek olurlarsa bir taraftan 40, öte taraftan 60 mil yürüyüp terlemedikçe su bulamıyacaklardır.

Oraya vardıkları zaman da Amharalılarla Somalilileri orada harb etmeğe hazır bulacaklardır.

Her tarafta habeşleri savaşa hazırlanmış ve harbı beklemekte buldum. Görüştüğüm komutanlar, pek yakında kızılca bir kıyametin kopacağını umarak hazır bulunduklarını söylediler.

Çöl ortasında bir takım istihkâmlar, kaleler, ileri karakollar, sözün kısası, alınmış bir çok harb tedbirleri gördüm.

Bütün bu hazırlıklar iyi yapılmıştır; fakat Habeşistanın işleri son dakikaya bırakması memleketin selametini tehlikeye koymuştur.

Çölde kumlar üzerine bırakılmış ve rüzgârla savrulup bozulduktan sonra onarılmamış telefon telleri gördüm Bunların onarılmamasının sebebi şudur: Habeşliler Adisababa ile görüşmek için portatif radyo cihazlarına bel bağlamış bulunmaktadırlar..

Biliyormusunuz ki ? . . .

§ Avusturya'daki kıralcı gazetelerden biri, Arşidük Otto dö Habsburg tarafından bazı Avusturya şarbaylarına göderilen bir mektubu neşretmektedir. Bu mektubta şöyle bir kısım vardır: "bazı şehirlerin onursal hemşeriliğine seçilmekliğim beni çok sevindirdi. Bana verilen bu şerefi hoşnudlukla kabul ediyor ve size bundan dolayı minnetlerimi bildiriyorum. Şimdiki şartlar içinde. bu seçiş, halkın, 1918 ikinci tesrininde başlıyan cinaî devrimin bitmesi için beslediği sıcak arzuyu göstermektedir. Yeni Avusturyayı kurmak için eski Avusturya'nın yıkık alanındaki taşlar aranmağa başlanıldığından beri, halk geleceğine inanmağa başlamıştır. Bu alanda, hiç bir Habsburg'un boş bir süs saymadığı ve içlerinden çoğu için bir diken tacı olan taç da bulunabilir. Bu taç benim için de bir diken tacı olmuştur. Fakat halk itiraz götürmez bir otoritenin kurulmasını isterse, ben bu arzunun yerine getirilmesinden kaçınamam: çünkü, Avusturya ulusunun vekili olmak, kurban imparatorun oğlu icin bir ödevdir"

§ Fransız bakanlar kurulu, turizmin korunması için, Fransa'da gezmek veya kalmak isteyen yabancı yolcular için, bunların tâbi oldukları devletlerin aldıkları tahdid tedbirlerine mukabele bilmisilde bulunmağa karar vermiş ve bunun için de bir buyrultu - kanun çıkarmıştır. Bundan böyle, bu gibi memleketlere giden fransızlardan özel bir yol resmi alınacaktır. Bu resim nisbidir. Ve o suretle hesablanacaktır ki, hiç bir zaman 5000 frangı geçmiyecektir. Resmiğ ödevlerle giden veya oturdukları yer dışarda olan kimselerle, gezmek için gitmediklerini isbat edenlerden bu resim alınmıyacaktır. Turistin vereceği bu resim, turist fransız toprağında ise ilbaylar, dışarda ise fransız konsoloslukları tarafından alınacaktır. Bu resmi vermemek için pasaportta veya isme yazılı formülde görülecek yolsuzluklar 15.000 frangа kadar varan bir para cezası ile cezalandırılacaktır. Ayrıca, para ile değiştirilebilir bono veya kıymetlerin farnsız toprağında satışı veya tedavülü, bu gibi işler arsıulusal turizm pazarlarının dengesini bozacak bir hal alırlarsa, yasak edilebilecektir.

§ Bazı insanların adları çok çabuk dünyaya yayılıyor. Bazıları da bütün ömürlerince uğraştıkları halde kendilerini tanıtamıyorlar; bazı kimselerin de öldükten sonra adı sanı dillere destan oluyor.

Eriş Mariya Römark, "Garb cebhesinde yeni bir şey yok,, adındaki eserini bastırdığı gün, kendisini komşuları bile tanımıyorlardı. Sabahleyin kalktığı zaman adı bütün dünyaya yayılmıştı.

Şimdi habeş - italyan anlaşmazlığında Musolini'nin, habeş imparatorunun adından sık, bir amerikalı komisyoncunun adı geçiyor. Bu da Riket'dir.

§ Hindistan, Greta Garbo'dan filimciclik öğrenmek istioyr. Bugünlerde Kodumal Esardas adında bir banker, Greta Garbo'yu Hindistan'a götürmek üzere İstokholm'a gelmiş. Fakat Garbo'nun Amerika filim kumpanyaları ile kontratoları olduğu için Hindistan'a gideceği şüphelidir.

§ Fölkişer Beobahter gazetesine Sofya'dan bildirildiğine göre, Varna ve Burgaz limanlarında bulunan ingiliz vapurları hic vakit kaybetmeden hemen Cebelüttarık'a hareket etmeleri için emir almışlardır.

Dil nedir?

Dil bayramı dolayısiyle B. Besim Atalay'ın dün Halkevinde verdiği söylevi aşa ğıya koyuyoruz:

(1)

Bir kişinin karşısındakine düşüncelerini ve isteklerini iyice anlatabilmesi için kullandığı araçların en iyisi ve en anlanışlısı dildir.

"En iyisi ve en anlanışlısı,, demiştim. Çünkü daha birçok araçlar vardır ki onlarla da düşündüklerimizi ve isteklerimizi karşımızdakine anlatabiliriz.

Ellerimiz, gözlerimiz, çehremizin çizgileri dahi birer anlatma aracıdır.

Bu iş için yaratılmış olan örge "dil,, dir. Saydığım araçların hiç birisi dil denlü doğru, dil denlü açık olarak bu işi göremez.

Bu her zaman böyle değildir. Öyle sıralar olur ki bir damla göz yaşı bin bir sözden daha etker olur. Öyle anlar bulunur ki bir boyun büküş bin bir yakarıştan daha koygun gelir.

Bir bakışın bir ok gibi yürekler delişi yokmudur.

Her ne ise konuşmak ve anlaşmak için en nomal araç dildir.

Dil üzerinde söylenmiş birçok sözler vardır; en iyisi yine (dil) dir. Dil gibi güzel bir kelime tatlı bir söz var mıdır?

Dil kadar da kötü bir nesne olmadığı da bilinmelidir; dil yarasının bıçak yarasından daha etker olduğunu bilmiyen yoktur.

§

Söyliyen kimsenin aklına, görüşüne, okuyuşuna, anlayışına göre dil de değişebilir. Bir kişinin durumuna göre dilin değiştiği gibi bir ulusun durumuna göre de dil birçok değişikliklere uğrayabilir.

Yaşayışı basit, düşünüşü basit olan bir ulusun dili de basittir.

Dilleri birkaç sözün içinde dönüp dolaşan oymaklar ve uluslar çoktur.

Dilleri en az elli altmış bin sözle dönen uluslar da vardır; bu sonuncu ulusların bilgi ve sanat kelimelerini de sayıya alacak olursak yüz binlere varır.

Onunçundur ki büyük bir dilcinin önemli bir sözünü her zaman göz önünde tutmak gerektir. Söz şudur:

"Hiç bir kimse yoktur ki kendi dilinde kullanılmakta olan bütün kelimeleri bilebilsin..,

Hangimiz, boyunduruğun zelvesinin sağ yanında bulunan çivinin adını biliriz. Haydi bunu bilelim.

Birçok zanatlar ve bilgiler vardır ki o zanatı işliyenlerin, o bilgileri bilenlerin iş başında kullandıkları aykırıların adlarını, söyledikleri sözlerin anlamlarını kaç kişi bilir?

Sözün kısası... Diller de uluslarla birlikte doğar, büyür, yükselir, alçalır, genişler veya daralır.

Bir ulusun soysallıkta ne denlü ileri gitmiş olduğunu anlamak için onun diline bakıvermek yeter; bu, şaşmaz bir ölçüdür.

Türk ulusunun eski çağlarda ne büyük bir soysallık geçirmiş olduğunu eski dil andaşlarından pek iyi anlayabiliriz.

Bundan (850) yıl önce yazılmış bulunan (Divanı Lûgat) te türklerin ötü kullanmış oldukları yazılıdır. Mendilin türkler eliyle dünyaya yayılmış olduğunu tarih okuyanlar bilirler.

Daha ilerisini söylersem şaşmayınız. Kıravatın, mantonun türklerce çok eski çağlarda kullanılmış olduğunu Kâşgar illerinde sınaylarda gösterilmektedir.

(2)

BİR DİL NASIL YÜKSELİR

Eski ve doğru bir örnekle dili bir ağaca benzetebiliriz. Ağacın büyümesi, serpilmesi nasıl ki köklerinden dallarına ve gövdesine doğru giderse dil de öyledir. Dil kökünden aldığı kuvvetle dallanır, budaklanır, genişler, serpilir. Kavağa kayısı aşılar gibi yabancı bir kök üzerine başka bir dil aşılanmak ve kurulmak istenilirse hiç bir nesne elde edilemez.

Bir soydan olmıyan iki ağaç biribirine aşılanamaz. Aşılansa emek boşa gider.

İşte buralarını iyi anlamıyan eski saltanat yazıcıları, kör benzeticiler türk dilini sözde güzelleştirmek, genişletmek, bezemek için bol bol arapça ve acemce kelimeler aldılar. Dili tadilmiş, sürülmüş, kurulmuş, budaklanmış, serpilmiş olan bir ağaca benzettiler. Dilimizin bu denlü bozulmasına, bu denlü karışık bir kılığa sokulmasına sarayın da haylı yardımı olmuştur. Saray her yerde kendini halktan ayrı tutuyor, halkı kendilerine hizmetçi olarak yaratılmış bir sürü sanıyordu. Yaşayışı halktan ayrı olan sarayın dili de ayrı olacaktır.

Dil duygunun bir yankusudur. Dili ve duygusu, büyük yığının dilinden ve duygusundan büsbütün ayrılmış olan saray, halkın sesini işitmiyecek, derdini dinlemiyecekti.

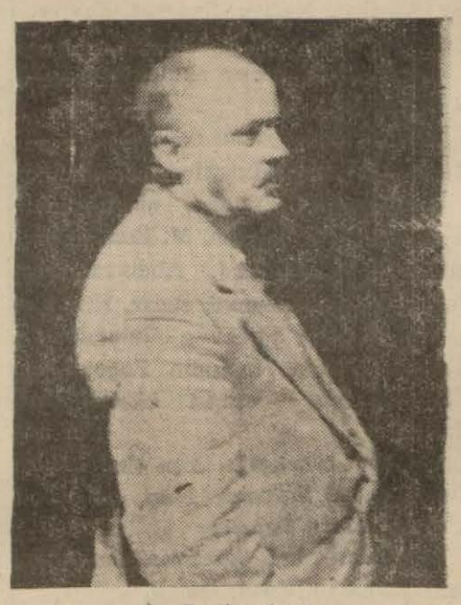

B. Besim Atalay

Öyle saraylar vardı ki orada türkten başka her soydan adamlar bulunurdu. Öyle sultanlar vardı ki ana dili yerine yabancı dil kullanırlardı.

"Acem Şahı,, dediğimiz Şah İsmail türkçe nefesler yazarken Yavuz Sultan Selim (Sailî) adını takınarak farsça şiirler yazıyordu.

İran tarihini, İran edebiyatını yoktan var eden türk saraylarıdır. "Acem Zindegerdem bedin parisî,, diyen İran şairi bir türk sultanının sarayında yetişmişti.

Din uluları da dilimizin bozulması işinde çok yardım etmişlerdir. Onlara göre varsa da arabça, yoksa da arabça idi.

***

Gelelim işimize.. Dil de yaşıyan her hangi bir (örge) gibidir; bir varlıktır. Her yaşıyan varlık ölmemek için besleyici şeyler almalıdır. İçerisine aldığı nesneleri sindiremiyen bir varlık yok olur; yaşayamaz. Türk dilinin ölüm haline gelmesine sebeb içerisine gelişi güzel sokulmuş olan yabancı kelimelerdir. Bu kelimeleri oldukları gibi yazmak ve söylemek, söylenişinde hiç bir değişiklik yapmamak, yapılırsa yanlış saymak, küfür demek dili öldürmeğe uğraşmak demektir.

Yine ağaç örneğini ele alalım. Bir ağacın gövdesini yaralamak, dallarını kırmak, kendi büyüyüşüne bırakmamak, beri taraftan da dört yanını kötü sarmaşıklarla sarmak o ağacı kurutmaz mı?

§

Halbuki türk dili türk soyu gibi yeryüzünün en büyük dili olmağa atanmıştır. Bir dil yedi sekiz bin yıldanberi bilgi ve soysallık dili olmuştur. Bir dil ki bugün bile Bosna'dan Pekine, Sudan'dan buzlu denizleredek yayılmıştır. Bir dil ki binbir yağınçlara, binbir saldırışlara göğüs germiş; ölmemiş. Hiç küşüm etmemelidir ki o dil, ulusu gibi büyüktür, büyüyecektir.

§

"Yedi sekiz bin yıldanberi bilgi ve soysallık dili olmuştur.,, demiştim, bu sözümü tanıklamak için size birkaç örnek vereceğim. (Farisî) adı verilen bir dil vardır. Bunun bugün edebiyatı tarihi ve başka her şeyi vardır.

Bu dilin yarıyarıya türkçeden gelmiş olduğunu söylersem şaşmayınız.

Daha birçok dillerin temeli olan türkçemizin büyüklüğü karşısında öğünç ve kıvanç duymamak elde değildir.

Farsçada bugün bile kullanılan umut, sürme, tensuh, kurut, çabik, çalâk gibi sözlerin türkçe olduğunu söylemeğe kalkışmak, "güneş var,, demeğe uğraşmak gibi bir şey olur.

Ben size daha başka örnekler vereceğim. Bu örneklerin farsça oldukların açık sayanlar çoktur. Halbuki bir parça araştırılacak olursa türkçe oldukları meydana çıkacaktır.

(Arzu, âsan, âşamiden, bâru, birehi, bîzar, bâran, tiz = tez, endam, hayli, dâru, dürüşt, kahraman, kâğıt, yar..) kelimeleri gibi..

Bilginin istediği tanıkların hepsini bu yolda getirebiliriz. Bu kadarı da tuttuğumuz yolun doğruluğunu göstermeğe yeter.

§

Türk soyunu düştüğü, düşürüldüğü ölüm uçurumundan çekip çıkaran, onu yeryüzünün her yanında saydıran büyük Önder; türk dilini de kurtarmış, onu insanlığın en büyük, en eski ve en kullanışlı dili olduğunu herkese göstermiştir. Bin saygı bunu başarana, bin sevgi bunu yapana..

§

Yeni dilde yazılmış ufak bir şiir okuyarak sözümü kesmek istiyorum.

ŞİİR

Ne günlerdi dinleyin, o ne kara günlerdi
Kan ve ateş denizi kudururdu kükrerdi
Ne karanlık günlerdi, san eserdi her yerde
Ay doğmazdı, yıldızlar yarımazdı göklerde.
Güneş her gün kıpkızıl kan içinde doğardı
Herkes türke düşmandı. Her şey türkü boğardı
Ne günlerdi dert tasa
Bir çıldırmış kudurgan deniz gibi ulusa
Yüklenmişti, ezerdi, yok etmeğe koşardı
Dalga dalga yükselen zulüm dağlar aşardı

§

Ne günlerdi her gönle bin bir acı dolmuştu
Yeryüzü türk soyuna sanki tamu olmuştu.

§

Gün kararmış her bucak şimşeklerle yanardı
Bin zulûmla türklüğün kara bağrı kanardı
Türk ulusu yaralı aslan gibi inlerken
Beklenirdi ölümü, yoktu umut kimseden
Derken ulus içinden bir demir el yükseldi
Arkasından çok yüce bir uyaran ses geldi

Parçaladı sisleri
Dedi Türke "ileri!,,
Ey bahtı yar türk oğlu
Önünde onur dolu
Ve san dolu bir yolu
Sen bu seste bulursun
Durmadan ilerlemek sana yeni din olsun.

Gündelik

BİR DOSTLUK ANITI

(Başı 1. ci sayıfada)

ce bilindiğinden zaid olmakla beraber - burada bir defa daha teyid etmek isterim.,,

Bütün bu söylenenlerde, başındakilere yürekten bağlı olan iki memleket halkının temiz duygularını bulabiliriz.

Atatürk, geçen mayısta Büyük Parti Kurultayının açış söylevinde Sovyetler Birliğine saygımızı önemle anmışlardır:

"Sovyetlerle dostluğumuz her zamanki gibi sağlamdır ve içtemdir. Kara günlerimizden kalan bu dostluk bağını türk ulusu unutulmaz bir hatıra bilir. İki memleket arasında her yönden değetler sıklaşmakta ve genişlemektedir.,,

Sovyet halkı; türkün her şeyde ve her zaman büyük Önderi gibi düşünüp duyduğunu bir dost olarak çok yakın ve çok iyi bilir. Bu sebeple kendileri için söylenen saygılı sözler de, - Atatürkün her sözünde olduğu gibi - bütün memleketin sesini duymuşlardır.

B. Piyatakof, Sovyet ülkesine Türkiye'nin derin saygısını götürüyor. Sevimli konuğumuzun değerli hatırasını her anışta dostluğunun bu eserini de unutmıyacağız.

Kamâl ÜNAL

Dünya medeniyetinde Türk dilinin rolü

Değerli tarihçimiz B. Hüseyin Namık Orkun, Dil bayramı dolayısiyle dün Halkevinde verdiği ve aşağıya koyduğumuz söylevinde, türk dilinin dünya medeniyetindeki rolünü şöyle anlatmaktadır:

Çok yakın bir geçmişe kadar tarihimizin en eski çağları kayı boyundan olan Osman oğulları hanedanı ile başlatılmakta idi. Vakıa Süleyman Paşa, Ahmed Vefik paşa, Necip Asım gibiler tarihimizin daha eski çağlarını araştırarak ortaya çıkarmak istemişlerse de bu değerli araştırmalar birkaç yabancı eserden bilgi almakla kalmıştı. Biz tarihimizin kaynaklarını bu kadar yakından aramakta iken yabancı ellerde çok önceleri meselâ Fransanın kırallık çağında yetişmiş olan tarihci ile türkün geçmişini Çinin kuzeyinde oturan Hiung-nu yani Hunlara bağlamakta idiler. Hunların tarihi ise elimizdeki açık belgelere göre İsadan önce yirmi dört yüz yıla kadar çıkmaktadır.

B. Hüseyin Namık Orkun

Arkadaşlar; her ulus her şeyden evel kendi ulusal geçmişini araştırır. Yabancı bilginlerin bizim tarihimizi araştırması bu işi yabancı göziyle görmek demektir. Netekim bunun çok açık sonuçları da meydana çıktı. Bunu bir misal ile açık olarak göstereyim:

Biliyoruz ki bugünkü Avrupa soysallığının kökü yunanlılar vasıtasiyle Mezopotamyaya kadar dayanmaktadır. Buralarda bulunan eserler ise hep Sami dili ile yazılmış olduğundan Samî ulusların soysallığın ilk esasını kurdukları iddia ediliyordu. XIX ci yüzyılın ilk yarısında Layard ve Rassam Ninive yıkıları arasında Asur kıralı Assurbanapal'ın kitabsarayını açınlamışlar, burada yüzlerce hattâ binlerce çivi yazılı yazıt elde etmişlerdi. Bunların yazıları ve dilleri Persepolis yazılarının üçüncü yazısiyle birleşmekte olup bu dilin de Samî bir dil olduğu biliniyordu. Asur kıralının kitabsarayında bulunan bu yazıdlar araştırılırken bütün yazıdların dili aynı dil olmadığı, bir de Samî olmıyan dil ile yazılmış yazıdlar bulunduğu bilgi adamlarının dikkatini çekmişti. Bu yazıdların hemen hepsi diniğ metinlerdi. Dikkat edildiği vakit şurası da anlaşıldı ki bu metinleri yazanlar Samî dil ile yazılmış metinleri asla dikkate almamışlar, aksine olarak Sami dil ile yazanlar bu metinleri kendi dillerine çevirmeye çalışmışlardı. Ünlü bilgin Oppert 1854 de bu dilin Turan dillerinden bir dil olduğunu ortaya koydu. Oppert'in bu mesele üzerinde daha önemli bir buluşu vardır. Bu çivi yazısını bulanlar Babylonia'daki Samiler değil Turan dilini kullanan bu ulustur. Oppert'in bu buluşu artık sosyallık eskiliği şerefini Samî uluların elinden gittiğini ilân etmekte idi. Bundan ötürü hemen musevi bilginleri ortaya atılmış, bu şerefi ellerinden kaptırmamak için aytışmaya başlamışlardı. Bu musevi bilginler arasında hele romanyalı musavi olan Josef Halevi en fazla çabalamıştır. Halevi böyle bir dil olmadığını, bu dilin Samî rahiblerin kendilerine göre bir yazısı ve dili olduğunu ileri sürmeğe başlamıştı. O zamanlar bu dilin elde edilen eserleri pek az olduğu için ve bu eserlerinde hep diniğ olduğundan Halevi birçok bilginleri de kendi tarafına çevirmeğe başarıyordu. Oppert ve yanatları ile Halevi arasında çok çetin aytışmalar sürerken öbür yönden Sümer dili adı verilen ve yazıdlarda Eme-ku adıyla anılan bu ulusun dil araştırmaları da ilerlemekte idi. Bir yandan da birçok bilginler eski eserleri aramak için buralarda kazılar yapmakta ve yeni yeni eserler elde etmekte idiler. En sonra Tel-loh'da bulunan eserler çok açık bir surette ortaya koydu ki, soysallığın eskiliği Samî ulusların değil Turanî dedikleri bu Sumer ulusundur. Deliç, Homel gibi bilginlerin de açık olarak ispat ettiklerine göre Turan ulusu dedikleri bu ulusun dili yalnız ve yalnız türk dili ile ilişiklidir. Fakat soysallık eskiliğinin elden gittiği gibi bütün Avrupa soysallığının kökü bu türk ulusuna dayanınca avrupalı blginler bu işi daha fazla karıştırmamak için ellerinden gelen emeği harcamışlardır. Meseleyi buraya getirip kendilerinden yana çıkmadığı için burada bırakan avrupalı bilginlere teşekkür eder ve işi daha ilerilere götürmek ödevini kıvançla üzerimize almamız kadar tabiiğ bir şey olur mu?...

Arkadaşlar; türklerin Orta Asyada birçok şehirler kurduğu ve çok eski çağlardan beri yüksek bir soysallığın temellerini attıkları hepimizce bilinir. Yine avrupalı bilginlerin araştırmalarına dayanarak Avrupada türklerin önemli büyük şehirler kurduğunu görebiliriz. Budapeşte üniversitesi profesörlerinden Melich Janos yer adlarını araştırarak tarihin yazmadığı birçok hakikatları ortaya koymuştur. Biliyoruz ki türklerde Akşehir; Kırşehir; Akhisar; Karahisar gibi yerlere ad vermek usulü vardır. Bu misalleri daha çoğaltabiliriz. Anadoluda Akkaya; Akköy; Aktaş adlı bir çok köyler vardır. Rusyada Akerman yer adını biliyoruz.

(Sayıfayı çeviriniz)

Değerli doktorlarımızdan kimyager B. Hadinin ötey gün trenle İstanbuldan Ankaraya gelirken trende kalp durmasından öldüğünü yazmıştık. Yukardaki resim, Dr. Hadinin dün yapılan cenaze alayından bir görünüştür.

Dil varlığın temelidir

Dil Bayramı dolayısiyle gençlik arası Münir Müeyyed Bekman'ın Halkevinde okuduğu bir şiir

Sönmez, bir ateş yaktık, amaca giden yolda,
Fışkırıyor devrimin, kökleri sağda solda;
Kazdığımız toprakta, öz izi görüyoruz,
Ülküyü dokuyoruz, ülküyü örüyoruz!.

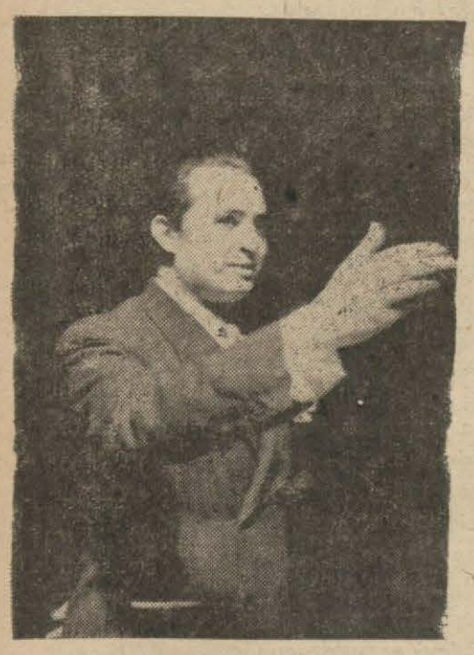

Şair B. Münür Müeyyed Bekman

Benliğimiz türklüktür, gelişmez hiç bölüme,
Vargıya ermek için, can veririz ölüme;
Gösterilen ereğe, yel gibi koşuyoruz,
Türkçe düşünüyoruz, türkçe konuşuyoruz!..

***

Yüce soy kültürüdür, acuna ışık saçan,
Türk dili kaynağıdır, soysallığa yol açan,
Eski atrihimize, gururla bakıyoruz,
Yeni tarihimize, son hızla akıyoruz!..

***

Bizi, bizden ayıran, yok oldu içimizden,
Artık kımıldatamaz, hiç bir güç yerimizden;
Ulus içinden çıktık, ulusa gidiyoruz,
Ulusa giden yolda, utkuya eriyoruz!..

***

Ulusal bir varlığa, temeldir, dil birliği,
Aynı duyuş hazırlar, buduna her dirliği;
Bu güvenin içinde, inanla yaşıyoruz
Kalbimizde ATATÜRK aşkını taşıyoruz...

Ana dilimiz?

Bayan Melahat Azmi'nin, dil devriminde türk analarına düşen ödevi anlatan güzel söylevi şudur :

Türk tarihinin şu birkaç yıl içinde geçirdiği devrim bağınsız duyuşumuzun bir izidir. Bu devrim bize öz kültürümüzü gösterdi. Bu kültür içinde çarpan yüreklerimiz, beynimize karışan, ruhumuzu kavrayan, öz sözler istedi. Yalnız kabukta kalan yabancı kültürün yabancı sözleri artık benliğimizi sarmadı. Dilimizin geçirdiği devrim de bu yönden yine duyuşumuzun bir izidir. Biz dilimizi yorulmadan aradık. Onu kaybedişimiz özlüğümüzü kaybettirecekti. En karanlık günlerde hayatımıza doğan büyük güneş, Atatürkümüz, türk varlığını, türk yurdunu, türk adını bütün dünyaya tanıttıktan sonra, bu büyük türkün ana kucağını ve bu kucak ile anlaşan türkün ana dilini bulmak için yollar açtı, bir utku yarattı. Bu utkuya sürek vermek için de en büyük ödevi analara verdi, çünkü gelecek nesli onlar yaratacaklardı.

Çocuk ana kucağından doğar, ana kollarına atılır. Ona gülen iki hayal analık hayalidir. Çocuk bütün varlığı ile bu hayale bağlanır, onun yaptığını yapmak, onun söylediğini söylemek ister. Aba gibi ilk seslerden sonra, işittiği sözler, hafızasında yer eder, yanyana üstüste dizilmeğe başlar. İşte bu ilk devirde çocuk ilk sözlerini anadan alır. Anadan aldığı için dili ana dilidir. Bu dil ananın çocuğuna vermek istediği ruhiğ ve fikriğ oydamlarına bir yol, bir temeldir. Üzerinde ananın büyük etkisi vardır, çünkü ona en yakın olan anasıdır. Beşik ile okul arasındaki anları gözümüzün önünde bulunduralım, her basamakta ananın yavrusuna karşı olan durumunu saptayalım; çocuğun herkesten çok anasına olan bağlılığını, herkesten çok anasına olan inanışını bu çağlarda buluruz.

Şu halde ananın yavrusuna söyliyeceği ilk sözler de ana söz, öz türkçe olmalıdır. Bu türkçe yeni yapılan bir türkçe değil, çok eskiden kalma değişlerle, varlıklarını yetirmeden dilden dile, boydan boya geçerek bugüne kadar erişen bir türkçedir. Örnek olarak bir ananın kaybetmiş çocuğu başında söylediği ağıtı okumak isterim. Her türlü kayıtsızlıkla beraber, bize kendi duru dilini nasıl saklı bulundurduğunu gösterir.

"Karşı dağ, gök ekin
Gövermez bizim ekin
Herkez benzim sorar
Sormazlar yürekte kin.,,

Gök, gövermez, beniz ve buna benzer sözlerle birlikte etkisini güzelliğini hiç bir devirde, hiç bir zaman yitirmiyen izerler yapan bu türk anasıdır. Amacımız, yabancı sözleri çıkarmak, yerine kökünden türk olan bu gibi eski sözleri koymak, ana sözü yaşatmaktır. Türk diline giren ve onu binlerce yıldanberi tutsak yapmağa uğraşan yabancı sözlerle yetişen analar hep birlikte bu sözleri arayıp bulacaktır.

Üç yıllık çalışmalar sırasında osmanlı dilinin uydurma dil örneğinden kendisini en çok korumuş olanları, köy

Bayan Melâhat Sümen

lerimizde, halkımızın arasında, türk kadınında bulduk. Derlemelerin gerek konuşma gerek söz bakışından zenginliği türk kadınının dilindedir. Askerlik, şehirlerle ilgilenmek gibi sebebler içinde erkek az çok osmanlıcaya kaçmıştır. Türk kadını ise her alanda tarihi kadar eski olan dilini bağrında sakladığı çocuğu gibi içinde saklamıştır. Onun için bugünkü ana hiç bir özveriden çekinmiyecek, köylerde, halkta arıyacak, bulacak öğrenecek, öğretecek, yüreği her vakit bu erek, bu ülkü için çarpacak, yavrusunun en içten duyurucusu olacaktır. Bu yönde yürüyeceği yol, çocuğunun ruhuna ilk sözlerinin ilk izlerini kazarken, yadırgı sözler yerine öz sözler serpmektir. Niçin çocuk önce (çabuk) yerine (acele) desin, (yavaş) yerine (ahesteyi) öğrensin. (Söylemek) yerine (arzetmek), (gülümsemek) yerine (tebessüm etmek), (haykırmak) yerine (feryad etmek) bize aykırı gelmiyor mu? (Gayret et çocuğum) demek ne kadar soğuk kaçıyor! Onun yerine (uğraş, çabala) sözleri daha çok hareketli, daha çok canlı ve daha çok candan değil mi Hiç kimsenin sözü çocuk üzerinde anadan gelen sözler kadar etkin olamaz. Bunun için ananın seçeceği sözlerin çok büyük önemi vardır. Ana, diliyle çocuğuna türklüğünü aşılıyacaktır. Öz diliyle onu ulusuna, sosyetesine, kültürüne hazırlıyacaktır. Türklüğün asıl ve büyük anlaşma bağını türk diliyle o kuracaktır. Ulusal temeli ana atacaktır. Okul ananın attığı bu temel üzerine yapı yapacak, onun üzerini işliyecek, şive güzelliğini, uyum içtenliğini gösterecek, öz varlığını tanıtacaktır. Türk cumurluğunun bitikleri, programları, yürütgenliği, yeğritimliği, her şeyi bağınsız hayatımızın amacını ve ileri kolunu doğuran bu devrime bağlanır. Dil devrimimizi tamamlıyacak en büyük utku en yüksek amactır.

Sakarya, İnönü, Dumlupınar, İzmir utkularını yaratan Atatürk'ün buyruğu altında ulusal ve süel şerefimizi kurtarmak için temiz kanlarının son damlasını dökerek adlarını tarihin hafızasına bırakan türk yiğitlerin anası, türk kadını, devrim ve ödev uğrunda ölmeyi bilen, yeni türk nesline kültür eğitimi kucağını açmakta bir an şaşalamamıştır ve şaşalamıyacaktır.

Sırtındaki mermiye çocuğunun kundağını sararak savaş alanlarında günlerce, haftalarca çıplak ayakları, giyimsiz sırtlariyle koşan yurdunu işleten, tarlasını yeşerten türk kadını, öz dilin kadınıdır. Onun hür ana vatan gibi, hür ana dil olmasının ödevleri karşısındayız. Ulu Atatürkün açtığı ve aydınlattığı bu yollardan yürüyecek olan türk kadını, türkün anası yeni nesli elinden tutarak götüreceğini yürekten adıyor

Genç öğretmenlerimizin değerli özverisi

(Başı 1. ci sayıfada)

davanın ulusun aydınlarında nasıl bir ideal haline geldiğini anlatmaktadır.

Uzak ve basit bir köyü; en ileri şehirlerimizle bir tutarak gidecekleri yeri Bakanlığın isteğine bırakan ve emirlerine verilecekleri ilbaylıkların yalnız köylerini isteyen, bu yıl okullarını bitirmiş olan genç öğretmenlerimizin adlarını övünerek yazıyoruz:

Herhangi bir yer olursa gidecekler

Bursa kız öğretmen okulundan: Bayan Münevver, Emel.

Konya kız öğretmen okulundan: İfakat, Sabahat, Naciye, Sadakat, Zekiye, Mebruke, Nedime.

İzmir kız öğretmen okulundan: Cahide, Zehra.

Edirne kız öğretmen okulundan : Muzaffer, Seher, Muzaffer .

Sıvas erkek öğretmen okulundan: Seyfi, Hamdi, Ramazan, M. Emin, Nureddin Kaya, Mehmed, Abdurrahman Tekin, Mahir, Mahmud, Bekir, Hüsnü,

Konya erkek öğretmen okulundan : Mustafa, Osman Nureddin, Zübeyir.

İstanbul kız öğretmen okulundan: Nadiye.

İstanbul erkek öğretmen okulundan: Yusuf, Şaban, Behram, Nuri, Şevket, Abidin, Adem, İsmail;

Erzurum erkek öğretmen okulundan: Ramazan, Fuad, İsmail.

Verilecek illerin köylerini istiyenler

Edirne kız öğretmen okulundan: Hikmet, Mediha, Münime, Şadiye, Adviye, Hadiye, Seniye, Meliha, Hayriye, İrfan, Behice, Makbule, Lütfiye, Ümmehan, Bahriye, Memduha, Mükerrem, Müzeyyen, Safiye, Mediha, Bedriye, Leyla, Mualla, Şükriye, Sadiye, Hatice, Handan.

Kültür Bakanımız B. Saffet Arıkan bu özverili ve yurdsever memleket çocuklarına; gösterdikleri arı duygulardan dolayı şu mektubu göndermiştir:

« — Öğretmen okulunu bitirirken; çalışmak istediğiniz yer için, yurdun her köşesini bir görmenizden çok duygulandım.

Türk öğretmeninin ve ertik özverisinin hakikî ruhunu belirten bu durumunuzdan ötürü sizi tebrik eder ve yeni ödevinizde başarılar dilerim.»

Bakanın bu değerli iltifatından başka gençlerimize bu özverilerinin birer andıcı olarak Bakanlığın yayınından birer takım armağan edilmiştir.

Bakanlık verilecekleri ilin köylerini istiyen öğretmenlerimizi yetiştiren Edirne kız öğretmen okulunun direktör ve öğretmenlerini kutlamış ve teşekkür etmiştir.

Kültür Bakanlığı; ayrıca kültür direktörlüklerine bir genelge göndererek bu yıl öğretmen okulunu bitiren gençlere ilk zamanda karşılaşacakları güçlükleri yenmek için yardım etmelerini, ödevlerinin bulundukları çevenlere göre gösterilerini izah etmeleri ve aydınlatmalarını bildirmiştir. Bu alanda yapılması gerekli olan şeyleri izah eden Bakan nihayet; bütün bu işlerde öğretmenlerin birleşik vicdanlarının ve kamoyun duyganlığını belirtmek ve öğretmenlerin hareketlerini bu vicdanın yükseltici ve düzeltici etkileriyle karşı karşıya bırakmak suretiyle kendilerinin, yurda, ulusa, ertiğe ve kendi yarınlarına en çok yarayacak şekilde çalışmalarını ve muvaffak olmalarını dilemiştir.

Ak belli olduğu gibi Kerman da şehir demektir. Bir Hazer kalesinin adı Sarkel'dir. Sar türkçede ve bugünkü Çuvaşçada ak, kel de kule; kale demektir. İşte türklerin bu suretle ad verdikleri yerler başka ulusların eline geçince oraya türkçeden çevirerek kendi dillerinde o manaya gelen bir kelime koymuşlardır. Mesela bizim Sarkel dediğimiz yere ruslarda Bela Veza demişlerdir; ki tamamiyle Sarkel sözünün rusçaya çevrilmiştir. Evelce Avar türklerinin bir şehri olan bugünkü Bulgaristan'da Preslav yöresinde bulunan ve bugün yıkı olan bir yer vardır ki buna da Slav dilinde Bjalgrad yani Akşehir demişlerdir. O halde profesör Melich Janos'un ispat ettiğine göre bugünkü Belgrad şehri de türkler tarafından kurulmuş bir şehir olup sonra slav uluslarının eline geçince bu isim türkçeden çevrilerek konmuştur. Doğrusu da bütün tarihiğ belgeler Belgrad'ın bir Hun şehri olduğunu göstermektedir. Daha sonra Bükreş adının burayı kuran Buğraç adlı bir türk beyinin adından alınarak konduğunu bütün yabancı bilginler ispat etmektedirler. Basarabya adı da Basar+apa denilen bir türk kahramanının adıdır. Buda şehrini Atilânın kardeşi Buda'nın kurduğunu bütün yabancı tarihler de yazmaktadır. Bu çağlarda ise Paris şehri daha meydanda yoktu. Onun yerinde Lütes adı verilen küçük bir köy vardı. Berlin'in ise adı sanı yoktu. Berlin adı belgelerde ilk önce 1244 yılında yazılmağa başlanmıştır. Eski çağlarda Vendların o-

Arkadaşlar; şu kısa anlatışlar bize iki önemli noktayı açıkça göstermiye yeter.

Bunlardan birincisi bütün dünya medeniyetinin kökü Mezopotamya'dan ve Mezopotamya medeniyetinin kökü de türklerden çıkarak dal budak salmıştır. İkincisi de yalnız Orta Asyada değil Avrupa'da dahi en eski kültür merkezleri olan büyük şehirleri türkler kurmuşlardır. Yabancı bilginlerin vardıkları bu sonuçlara bizim de araştırmamızı katar isek türk medeniyetinin yalnız Mezopotamya'dan değil buraya da Orta Asya'dan geldiğini açıkça öğrenebiliriz.

Arkadaşlar; soysallığının bu kadar eskiliğini ve genişliğini ve derinliğini kısaca izah ettiğim türk ulusunun dünya yzüne yayılıp yerleşirken beraberinde götürdüğü birçok kültür vasıtaları başında dilinin olduğuna hiç birimizin şüphesi yoktur. Bir ulus dünyaya yayılırken dilsiz yayılmaz ya... Gittiği yerlerin içine daldığı sosyetenin dillerini öğrenerek gezmez ya!... hiç şüphesiz ki kaynayıp dünyaya aktığı yerlere türk ulusu dilinin güzelliğini, yüceliğini de beraber götürmüştür. Netekim incelemeler bize bu akışın ve bu akıştan doğan birleşmelerin izlerini gösteriyor.

Tarihimize kendi varlığımıza bizi atan Ulu Atamız dil alanında da türk ulusunu kendi öz kaynağına götürmüş bulunuyor. Biz bu kaynağın serinliğinde dünya dillerinin en örnekli ve güzelini yapacağız.

20 İLKTEŞRİN PAZAR

Genel nüfus sayımı

Sayımın bütün yurtta bir günde başarılması soysal birlik ve çalışmanın en güzel bir belgesi olacaktır.

Bu büyük günde devletin buyruklarına hepimiz uymalıyız....

Başvekâlet
İstatistik Umum Müdürlüğü

Otobüs bilet tarifesi

Ankara Şarbaylığından:

1 İlk teşrin 935 de işlemeğe başlıyacak otobüslerde sayın halktan bilet ücretleri aşağıdaki şekilde alınacaktır.

Otobüs yolları bölgelere ayrılmıştır.

İlk bölgeler için: 5 kuruş, fazla bölgelerin her biri için yüzer para alınacaktır.

Misal olarak bu esasa göre Taşhandan başlayan yolculukların şu şartlara tâbi olacağı ilan olunur. (2773)

	Askerî fabrikalara	7,5	„
	Bakanlıklara	10	„
	Cebeciye	10	„
	Çankayaya	20	„
	Çankaya ilk okulasına	17,5	„
	Dikmene	20	„
Taşhandan:	Dış Bakanlığa	5	„
	Etliğe	15	„
	Havuzbaşına	10	„
	İstasyona	5	„
	Kavaklıdereye	15	„
	Keçiörene	15	„
	Saman pazarına	5	„
	Sağlık Bakanlığına	7,5	„
	Tarım enstitülerine	7,5	„
	Yenişehir ve bakanlıklara	10	„

1—4311

Kiralık

Bakkal dükkânı ve kahve

Koçzade apartmanı ve Kulüp Sineması arkasında bakkal dükkânı ve kahve bir yıl için kiralıktır. 1064 numara ya telefon edilmelidir.

KİRALIK EV

Yenişehirde Kâzım Paşa caddesinde 11 numaralı evin dört oda bir hol ve bütün konforu haiz olan birinci katı kiralıktır. Her zaman görülebilir. Görüşmek için de Ekonomi Bakanlığı Levazım müdürü Bay Zekiye müracaat olunması (2767) 1—4313

Arsasiyle satılık ev

Yenişehirde İsmet Paşa caddesinde Postane karşısında Lozan Meydanına bitişik olan beş odalı evde elektrik, havagazı ve su vardır. İfrazı kabil olan arsasiyle ve içindeki eşyasiyle satılıktır. Görmek istiyenlerin içindeki bekçiye pazarlık için de Telefon 2471 Ekrene müracaat edilmesi. 1—4258

Acele kiralık

4 odalı mükemmel bir apartıman Yenişehir paşalar tepesinde Fevzi Çakmak sokak No: 7. üst kata müracaat. 1—4314

Manisa valiliğinden

1 — Manisa - Akhisar yolunun 34+440 - 42+860 ıncı kilometreleri arasındaki tamiratı esasiye 25488 lira 97 kuruş bedeli keşif üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Bu işe aid keşif evrakı parasız olarak Manisa Nafıa Müdürlüğünden alınabilir.

3 — İhale teşrinievelin on birinci cuma günü saat on birde Manisa Vilâyet Daimî Encümeni önünde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir. Muvakkat teminat mikdarı 1911 lira 67 kuruştur.

5 — Eksiltmeye gireceklerin bu seneki Ticaret odası vesikasını kapalı zarf içine koymaları şarttır.

6 — Bu eksiltmede esas 2490 sayılı kanundur. Kanuna aykırı teklifler tetkiksiz red olunur. (2727) 1—4238

Nafıa Bakanlığından:

Bakanlık binası koridorları için muahmmen bedeli 1817 lira 14 kuruş olan cem'an 660.78 metre murabbaında yol keçesi açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 10 birinci teşrin 935 perşembe günü saat 14 de Ankarada Bakanlık malzeme müdürlüğünde yapılacaktır.

İsteklilerin ticaret odası vesikası ve 136.29 liralık muvakkat teminatları ile birlikte aynı gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır.

İstekliler bu husustaki şartnameyi parasız olarak Ankarada Bakanlık malzeme Müdürlüğünden alabilirler. (2673) 1—4250

Ankara Evkaf Müdürlüğünden:

Mahallesi	Caddesi	No.	Cinsi	Eski kiracısı
Altın Taş	Anafartalar	51/16	Kârgir hane	Peynirci Nabi

Cins ve semti yukarda yazılı Evkafa ait kârgir mağaza on gün müddetle açık artırmaya konmuştur.

Artırma 30-9-935 pazartesi günü saat on ikidedir. Tutmak istiyenler % 7,5 teminat akçelerile birlikte Ankara Evkaf Müdürlüğüne gelmeleri: (2654) 1—4159

Harita genel direktörlüğünden:

1 — Şartnameleri ayrı, ayrı yapılmış Harita Genel Direktörlüğü fotoğrafanesi ve deniz şubesi için zirde muhammen bedellerile ihale gün ve saatları yazılı (8) kalem fotoğrafane malzemesile (5) adet Aletin eksiltmesinde talip çıkmadığından işbu malzeme ve alat pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İstekliler şartnameleri görmek için her gün ve pazarlığa gireceklerin de muvakkat teminat makbuzlariyle 28-9-935 cumartesi günü saat (10) da Cebecide Harita Genel Direktörlüğü satın alma komisyonuna gelmeleri. (2586) 1—4060

Nafıa Bakanlığından:

Kapalı zarf usuliyle eksiltme

1 — Eksiltmeye konulan iş: (Bolu vilâyetinde Gerede - Kızılcahamam yolunda Ulusu üzerinde Betonarme Afatlar köprüsü

İnşaatın keşif bedeli (22000) liradır.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır.

a) Eksiltme şartnamesi,
b) Mukavele projesi,
c) Nafıa işleri şeraiti umumiyesi,
d) Tesviyei türabiye, şose ve kârgir inşaata dair fennî şartname,
e) Betonarme büyük köprüler hakkında fennî şartname,
f) Keşif hulâsa cedveli,
g) Proje,

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı (110) kuruş bedel mukabilinde Nafıa Vekâleti şoseler Reisliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 9.10.935 tarihinde çarşamba günü saat 16 da Ankarada Nafıa Vekâletinde şoseler Reisliği dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin (1650) lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olması lâzımdır:

1 — Ticaret Odasına kayıtlı bulunduğuna dair vesika,
2 — İsteklilerin yapmış oldukları işlere ait vesikaları ihaleden en az üç gün evvel göstererek Nafıa Vekâletinden alacakları ehliyet vesikası.

6 — Teklif mektupları yukarda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Şoseler Reisliği dairesine getirilerek Eksiltme komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2702) 1—4253

Manisa valiliğinden:

1 — Turgutlu - Manisa yolunun 1 x074-17x474 üncü kilometrelerinde 26 adet beton arme menfez inşaatı 11580 lira 98 kuruşluk keşifnamesi üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Şartname ve sair keşif evrakı parasız olarak Manisa Nafıa Müdürlüğünden alınır.

3 — Eksiltme teşrinievelin 4 üncü cuma günü saat onbirde Manisa vilâyeti daimî encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir ve 2490 sayılı kanun esastır.

5 — Muvakkat teminat miktarı 868 lira 58 kuruştur.

6 — Eksiltmeye gireceklerin kapalı zarf içine bu senenin ticaret odası vesikasını da koymaları ve teklif mektuplarının saat ona kadar daimi encümen riyasetine tevdii şarttır. (2643) 1—4140

Edirne Jandarma efrad okulu komutanlığından:

Un şartnamesindeki evsaf değişmesinden ötürü (2490) sayılı kanunun (12) inci maddesine göre evelce yapılan kapalı zarf eksiltmesi hükümsüz kalmıştır. Bu unun tekrar kapalı zarfla eksiltmesi 14-10-935 pazartesi günü saat (9) da Edirne merkez Müdürlüğünde yapılacaktır. Teminat tutarı ve unun mikdarı aşağıda yazılıdır. İstekliler teminat mektupları ile birlikte Komisyona gelmelidirler. Zarflar saat (9) dan (10) na kadar kabul olunur. Hususî şartları öğrenmek istiyenler Okul Komutanlığına müracaat edebilirler. (5885)

Cinsi	Kilo	Tutarı	% 7,5 teminat	Şekli	Gün
Un	200000	23000	1725	Kapalı zarf	14-10-1935 pazartesi

1—4308

İngilizce öğretmeni aranıyor

İsteklilerin Özel Bizim Okul direktörlüğüne baş vurmaları Telefon: 2459: (2761) 1—4300

Kültür Bakanlığından:

1. Ankarada DİL, TARİH VE COĞRAFYA FAKÜLTESİNDE 1 ikinciteşrin 1935 te derslere başlanacaktır.

Talebe yazılma şartları

2. Gündüz talebesi için:

a) Lise olgunluk veya bakalorya sınacını vermiş olmak veya yüksek bir okuldan çıkmış olmak lâzımdır.

b) Gündüz talebesi olmak istiyenler 1 birinci teşrin 1935 ten 1 ikinci teşrin 1935 e kadar aşağı belgelerle, Ankara'da Evkaf Apartımanlarında Fakülte Dekan kâtipliğine başvurmalıdırlar:

1. Dilek kâğıdı
2. Okul şehadetname veya tasdiknamesi
3. Sağlık ve çiçek aşısı raporları
4. Hüviyet karnesi
5. Eyi halini bildirir okul belgesi veya mazbatası
6. 6 tane fotoğraf

3. Yatılı talebe için:

a) Fakülteye kız ve erkek olmak üzere yarşı ile 40 yatılı talebe alınacaktır.

b) Yarşıya girmek için İise olgunluk sınacını geçirmiş veya 6 yıllık öğretmen okulunu bitirmiş olmak lâzımdır.

c) İstekliler yukarda yazılı belgelerle ve dilek kâğıtlarında yatılı talebe sınacına gireceklerini açıkça yazarak en geç 10 birinci teşrin 1935 tarihine kadar Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğüne başvurmalıdırlar.

4. Sınaçlar 15-16 birinciteşrin 1935 günlerinde yapılacaktır.

5. Sınaç yerleri. Ankarada Gazi Terbiye Enstitüsü; İstanbulda Yüksek Öğretmen okuludur. Sınaçlara saat 10 da başlanır.

(2768) 1—4312

Ankara C. Müddei Umumiliğinden:

1 — 1552 lira 70 kuruş keşif paralı Ankara ceza evi elektrik tesisatının değiştirilmesi tekrar açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 3. teşrinievel 1935 perşembe günü saat 15 de Ankara Müddei U. lik dairesinde yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminat mikdarı 116 lira 45 kuruştur.

3 — İsteklilerin teminat makbuzu, ikinci sınıf montörlük ehliyetnamesi göstermesi veya bu ehliyetnameyi haiz bir montör çalıştıracağı teahhüt etmesi ve carî seneye ait Ticaret odası vesikası göstermesi lâzımdır.

4 — Şartnameler Ankara müddei umumiliğinden parasız olarak verilir. (2652) 1—4148

Hususî Bizim Okul Direktörlüğünden:

1 — Okulun bulunduğu ev yol için yıkılmıştır. Okul Samanpazarı civarında Albayrak okulu yanında evelce bulunduğu eve taşınmıştır.

2 — Kayıt için hergün saat ondan 17 ye kadar gelinebilir.

3 — İlk kısmın birinci sınıfına 929 doğumlular da alınır. Telefon: No. (2459) (2495) 1—3932

Ankara Belediye Reisliği İlânları

1 — Yenişehirde olup aşağıda ada parsel numaralariyle miktarları ve muhammen bedellerile muvakkat teminatları yazılı arsalar açık artırma ile satılacaktır.

2 —

Ada Nr:	Parsel Nr:	Metresi	Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat T. LiraK.
1171	142	482	1928	144 60
1172	142	560	2240	168 00
1172	142	46	2184	163 80
1172	142	760	3040	228 00

3 — Bu arsaların şartnamesini okumak ve haritasını görmek istiyenler her gün hesap işleri direktörlüğüne gelmelidirler.

4 — İhale 4-10-935 cuma günü saat on beşde komisyon huzurunda yapılacaktır.

İstekli olanlar ihale saatından evvel temintlarını belediye veznesine teslim ile mukabilinde alacakları makbuz ilmühaberlerini komison reisliğine verecek ve artırmaya iştirak edecektir. (2644) 1—4179

Bostancılar esnafının göz önüne

Bendderesinden akan pis sularla sulanan ve Saime kadın köprüsünden itibaren başlayan bostanlar 1 mart 936 dan itibaren sulanmıyacaktır. Bunun için şimdiye kadar bostanlarında kuyu kazdırmıyanlar bu müddet içinde behemehal kuyu kazdıracaklardır. Kazdırmıyanların zerriyatına izin verilmiyeceği gibi ekilenler dahi yoldurulacaklar. (2772) 1—4310

İLAN

27 eylûl 935 cuma gününden itibaren birinci ekmeğe yirmi para zammile on buçuk kuruş fiat konulmuştur. (2771) 1—4309

Ankara İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

1 — Açık eksiltmeye konan iş Orman çiftliğindeki memur evi bahçesi etraf duvarlariyle evin cephesinde parmaklık yapılmasıdır.

2 — Keşif bedeli 1048 lira bir kuruştur.

3 — Eksiltme 15-10-935 salı günü saat 15 dedir.

4 — Muvakkat inanç parası 78 lira 50 kuruştur.

İhale saatından iki saat evveline kadar Ankara İnhisarlar Başmüdürlüğü veznesine makbuz mukabilinde yatırılmış olacaktır.

5 — Bu işe ait evrak şunlardır.

A — Şartname
B — Fennî şartname
D — Nafıa umumî şartnamesi.
C — Plân.

6 — İstekliler 2490 No. kanunun tarifatı dahilinde şeraiti umumiyeyi haiz olmakla beraber fen adamı olmaları meşruttur. (2758) 1—4301

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

İLAN

1 — Denizli garnizonundaki kıtaatın senelik ihtiyacı olan 281.000 kilo yulaf kapalı zarfla eksiltmeye konuldu.

2 — İhalesi 1-10-935 salı günü saat 15 de 6. tüm satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 1686 liradır.

4 — Teminatın ihaleden iki saat önce muhasebecilik veznesine yatırılmış olması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir.

5 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

6 — Tahmin bedeli 22480 liradır. (2569) 1—4030

İLAN

1 — Denizli garnizonundaki kıtaatın senelik ihtiyacı olan 273,000 kilo kuru otun kapalı zarfla eksiltmeye konuldu.

2 — İhalesi 1-10-935 salı günü saat 14 de 6 tüm satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 2239 liradır.

4 — Teminatın ihaleden iki saat önce muhasebecilik veznesine yatırılmış olması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir.

5 — Şartnamesi hergün komisyonda görülebilir. (Ispartada)

6 — Tahmin bedeli 16380 liradır. (2570) 1—4031

İLAN

Denizli garnizonundaki kıtaatın senelik ihtiyacı olan 331,000 kilo un kapalı zarfla eksiltmeye konuldu.

2 — İhalesi 1-10-935 salı günü saat 11 de 6 tüm satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 2979 liradır.

4 — Teminatın ihaleden iki saat önce muhasebecilik veznesine yatırılmış olması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir.

5 — Şartname her gün komisyonda görülebilir. (Ispartada)

6 — Tahmin bedeli 39720 liradır. (2571) 1—4032

İLAN

Denizli garnizonundaki kıtaatın senelik ihtiyacı olan 257,000 kilo arpa kapalı zarfla eksiltmeye konuldu.

2 — İhalesi 1-10-935 salı günü saat 16 da 6 tüm satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 1157 liradır.

4 — Teminatın ihaleden iki saat önce muhasebecilik veznesine yatırılmış olması ve teklif mektuplarının kanunda yazılı formüle uygun bulunması zaruridir.

5 — Şartname her gün komisyonda görülür. (Ispartada)

6 — Tahmin bedeli 15,420 liradır. (2572) 1—4033

İLAN

1 — Mityattaki kıtaat hayvanatının bir senelik ihtiyacı olan 240 ton arpanın kapalı zarfla eksiltmesi 3-10-935 perşembe günü saat 11 de yapılacaktır. Muvakkat teminatı 450 liradır. Talipler mezkûr günde şartnamesini görmek istiyenler pazar hariç her gün Diyarbekir kor ve tümen K. na ve Mityattaki satın alma komisyonuna müracaatları. (2568) 1—4034

İLAN

1 — Sıvas garnizonu için 450 bin kilo arpa kapalı olarak eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tutatı 31.500 liradır ilk teminatı 2362 lira 50 kuruştur.

3 — Şartnamesi Sıvas Tüm. artırma eksiltme komisyonundadır.

4 — 5 ilk teşrin 1935 cumartesi saat on birde sıvasta yapılacaktır.

5 — İsteklilerin ihale saatından bir saat eveline kadar teklif mektuplarını Sıvas Tüm. artırma eksiltme komisyonuna makbuz karşılığı vermeleri. (2641) 4126

Satılık

5000 liralık bir ev arıyorum. Taliplerin Ulusta Z. A. rumzuna müracaatları. 1—4317

Göz mütehassısı

Dr. CEVAD ARİF ATASAĞUN

Anafartalar caddesi Zenit saatleri mağazası üstünde pazardan başka her gün sabahtan akşama kadar hastalarını tedavi eder. Salı günleri yoksuzlara parasız.

ZAYİ NUMARA

Arabamın 786 numarasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Arabacı Mustafa oğlu Battal 1—4307

ZAYİ NUMARA

Arabamın 313 numarasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Arabacı Mustafa oğlu İbrahim 1—4306

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü'nden:

İzmit istasyon önü peronunun 1008,37 metre mikâbı karolâjı ve istasyon arkasındaki 2722 metre murabbaı sahaya parke döşenmesi ve 100 metre tulde bordör taşlarının tanzimi 16364 lira 75 kuruş keşif bedelile 2-10-35 çarşamba günü saat 10 da Haydarpaşada Devlet Demiryolları 1 inci işletme müfettişliği komisyonunca kapalı zarf usuliyle ve şartnamelerinde bazı tadilât icrasile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmeye girmek istiyenler 1227 lira 35 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalarla kanunun 4 üncü maddesi mucibince bu işe girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 10 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait Eksiltme şartnamesi fennî şartname ve mukavele ile müfredatlı keşif Haydarpaşada 1 inci işletme yol baş müfettişliğinden Ankarada Yol Müdürlüğünden parasız olarak verilecektir. (5391) 1—4017

REVUE saatini isteyiniz.
Cins, model ve fiyat hususunda diğer yüksek marka saatlerle mukayese ediniz.
Kullananlardan bir fikir edininiz.
İşte, o vakit neden herkesin
REVUE
saatini tercih ettiğini anlıyacaksınız.
Umumi Deposu: İstanbul, Bahçe Kapı, Taş Han 19 Telefon: 21354

DAKTİLONUN AŞKI
Marie Glory — Rene Lefevre

Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğü ilânları

İLAN

Muhammen bedeli 23.100 lira olan cebire, solet ve şöminman takozu 6 ikinci teşrin 1935 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1732,50 lirlık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinde ve Haydarpaşada Tesellüm ve sevk müdürlüğünden dağıtılmaktadır. (2553) 1—4181

İLAN

Muhammen bedeli 44973 lira olan lokomotif, tender ve vagon bandajları 5 ikinci teşrin 935 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 3373 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler 220 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (2552) 1—4202

İLAN

İlk eksiltmesi feshedilen ve muhammen bedeli 8856 lira olup mikdarları aşağıda yazılı olan yatak eşyası 7.10.1935 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 664,20 liralık muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalar ve işe girmeğe manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerle aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Haydarpaşa'da Tesellüm ve sevk müdürlüğünde ve Ankarada Malzeme dairesinde parasız olarak dağıtılmaktadır.

200 tane pamuk şilte; 30 tane seyyar karyola şiltesi, 1600 tane yatak ve yorgan çarşafı; 200 tane küçük 1000 tane büyük yastık yüzü; 50 tane küçük 300 tane büyük baş yastığı; 200 tane cibinlik. (2472) 1—4204

İLAN

Muhammen bedeli 18829,80 lira olan 627, 660 M3 çam dilme ve tahta 8 birinci teşrin 1935 salı günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1412,23 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeye kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aym gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden ve Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünden dağıtılmaktadır. (2709) 1—4247

İLAN

Muhammen bedeli 19250 lira olan 425 ton ham döküm piki 23 birinci teşrin 1935 çarşamba günü saat 15,30 da Ankarada İdare binasında kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1443,75 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden ve Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Müdürlüğünden dağıtılmaktadır. (2690) 1—4248

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü den:

Adapazar istasyon önü peronunun 1102,75 metre murabbaı Karolajı ve istasyon arkasındaki 1286,22 metre murabbaı sahaya parke döşenmesi ve 100 metre tulde peron bordürü inşasile rampa üzerinde 500 metre mikâbı tesviyei türabiye ve rampa üzerinde 1748,25 metre murabbaı parke döşenmesi 18635 lira 31 kuruş keşif bedelli 2.10.935 çarşamba günü saat 10 da Haydarpaşa Devlet Demiryolları 1. inci işletme müfettişliği komisyonunca kapalı zarf usuliyle ve şartnamelerinde bazı tadilât icrasile yeniden eksiltmeye konmuştur.

Eksiltmeye girmek istiyenler 1397 lira 63 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalarla ve kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 10 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait eksiltme şartnamesi fennî şartname ve mukavele ile müfredatlı keşif Haydarpaşada 1 inci işletme yol başmüfettiliğinden Ankarada yol müdürlüğünden parasız olarak verilecektir. (5392) 1—4016

Belediye otobüsleri işlemeğe başlıyor

Belediye Reisliğinden:

1 teşrinievel 1935 salı gününden itibaren şehir sınırları içinde belediye otobüsleri işlemeğe başlıyacaktır. Her nevi toplu nakil vasıtalarıle eşhasa ait otobüs, kaptıkaçtı ve otobüs tarifesine bağlı otomobillerin işlemeleri yasak edilecektir. 1 - 4044

Ankara bölge sanat okulu Direktörlüğünden:

Gündüz ve Akşam okullarında 30.9.935 pazartesi günü derse başlanacağından bütün talebenin bugünde Okulda bulunmaları gereklidir. (2746) 1—4274

EVLERİNİZİ, APARTMANLARINIZI, VE DİĞER İNŞAATINIZI

Ankara Çimentoları T. A. Ş. nin

8 İNCİ KİLOMETREDEKİ

KARTAL Fabrikasının Yeni imal ettiği, mühürlü ve damgalı torbalar içindeki Alman Sun'î Portland ÇİMENTOSU ile yaptırınız

KARTAL ÇIMENTOSUNUN EVSAFI:

Istanbul Mühendis Mektebinin 4.9.935 tarih ve 80 numaralı raporuna göre:

Mukavemeti

Harç 1: 3							
Çekme				Sıkma			
3	7	28	28 c	3	7	28	28 c
20,0	22,4	27,2	42,0	278	330	415	525

Terkibi

Ateşte zayiat:	0,42 %
Si O2	20,70 %
Al2 O3:	7,00 %
Fe2 O3:	2,80 %
Ca O:	65,52 %
Mg O:	1,28 %
S O3:	2,17 %
Tesbit edilemiyen:	0,11 %
	100,00 %

Bütün büyük işlerde müteahhidlerin kullandıkları bu çimentonun mukavemet, tazyik ve tasallübündeki evsafı fevkalâde ve emsaline faik olduğu gibi fiatça da ucuzdur. Sipariş - ler büyük bir süratle ve bir kaç saat içinde inşaat mahalline kadar tesli m edilmek suretile infaz olunur.

SATIŞ ACENTELERİMİZ:

Bay Vehbi Koç Tecim Evi Tel: 1060
Demir ve malzemei inşaiye şirketi. „ 1760
Şark levazımatı inşaiye ticarethanesi. „ 1259

Milli Müdafaa Vekâleti Satınalma Komisyonu İlânları

BİLİT

1 — Bir tanesine biçilen eder 300 kuruş olan on bin ila on beşbin tane kilim kapalı zarfla alınacaktır.

2 — İhalesi 30-9-935 pazartesi günü saat 11 de M. M. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

3 — Şartnamesi 225 kuruşa adı geçen Ko. dan alınır.

4 — Eksiltmeye girecekler 3375 liralık ilk inanç parası mektup veya makbuzlariyle artırma eksiltme kanununun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel M. M. V. Sa. Al. Ko. na vermeleri. (2542) 1—4021

BİLİT

1 — Çeşit ölçüde 7600 metre Amörtisör lastiği kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Hepsinin ederi 7448, ve ilk inanç parası 559 liradır. İhalesi 28-9-935 cumartesi saat 10 dadır.

3 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün, eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun istediği bilgelerile komisyona varmaları. (2558) 1—4024

BİLİT

1 — 365 kilo muhtelif cins perçin çivisi pazarlığa konmuştur.

2 — Hepsinin biçilen ederi 455 lira ilk inanç parası 35 liradır.

3 — İhalesi 10-10-935 perşembe günü saat 15 dedir.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün saat 15 den 16 ya kadar eksiltmeye girecek-lerin de 2490 sayılı kanunun 2,3 üncü maddelerinde istenilen bilgelerile ihale günü M. M. Vekâleti satın alma komisyonuna varmaları. (2674) 1—4221

BİLİT

(4800) kilo makina yağı satın alınmak için açık eksiltmeye konmuştur. Hepsinin tahmin edilen bedeli 1200 liradır. Evsaf ve şartnamesi parasız verilecektir. İhalesi 28-9-935 cumartesi günü saat 10 dadır. İlk teminat (90) liradır. Eksiltmeye girecekler 2490 sayılı kanunun 2. 3. cü maddelerinde isteenen belgeler ile birlikte ihale saatında M. M. V. satın alma komisyonunda bulunmaları. (2577) 1—4049

BİLİT

1 — 2500 kilo aleminyum saç levha kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Hepsinin biçilen ederi 8250 ve ilk inanç parası (619) liradır.

3 — İhalesi 5-10-935 cumartesi saat 11 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3, üncü maddelerinde istenilen bilgelerile teminat ve teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel M. M. V. Satın alma komisyonuna vermeleri. (2595) 1—4119

BİLİT

1 — Bir kilosuna biçilen eder 110 kuruş olan 30 bin kilo kundura boyası kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhalesi 14 birinci teşrin 1935 pazartesi günü saat 11 dedir.

3 — Şartname 185 kuruşa M. M. V. Sa. Al. Ko. dan alınır.

4 — Eksiltmeye girecekler 2475 liralık ilk inanç parası makbuz veya mektuplarile kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerile birlikte hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihaleden bir saat evel M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (2763) 1—4304

BİLİT

1 — Bir tanesine biçilen eder 680 kuruş olan 15 ilâ 20 bin tane yün battaniye kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhalesi 15 birinci teşrin 1935 salı günü saat 15 tedir.

3 — Şartname 680 kuruşa M. M. V. Sa. Al. Ko. dan alınır.

4 — Eksiltmeye girecekler 8050 liralık ilk inanç parası mektup veya makbuzlarile kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte hazırladıkları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evel M. M. V. Satın alma Ko. na vermeleri. (2762) 1—4303

BİLİT

Elektrik işi: Etlikte serum ve aşı evi elektrik aletleri tahvil ve tamiri açık eksiltmeye konmuştur. Keşif ve şartnamesi parasına karşı inşaat şubesinden verilecektir. Keşif bedeli 1634 lira 30 kuruştur. İhalesi 9.10.935 çarşamba günü saat ondadır. İlk teminatı 122 lira 58 kuruştur. Eksiltmeye girecekler 2490 sayılı kanunun 2. 3. cü maddelerinde istenen belgeleri ile birlikte tam vaktinde M. M. V. satın alma komisyonuna gelmeleri. (2716) 1—4246

Dr. TURGUT

Cebeci Hastanesi Operatörü

Hastalarını Adliye Sarayı karşısında Hayatî apartmanında her gün 15 den 19 za kadar kabule başlamıştır.

Dr. CEMS'in Nasır ilâcı

En eski nasırları bile pek kısa bir zamanda tamamen ve kökünden çıkarır.

Umumî deposu: İngiliz Kanzuk eczanesi, her eczanede bulunur, ciddî ve müessir bir nasır ilâcıdır.

Kanzuk öksürük şurubu: Öksürüğü katî şekilde durdurur.

KİRALIK DAİRELER

Yenişehirde elektrik sosyetesinde yeni yapılan binada konforlu iki ve üç odalı daireler kiralıktır.

Telefon: 1755

ZAYİ

Ankara belediyesinden aldığım 642 araba numarasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Arabacı İsmail oğlu Zeycan

Çanakkale jandarmamektepleri satınalma komisyonu reisliğinden:

Erzakın	Kilo	Tahmini bedeli L. K.	Muvakkat teminat L.%7,5K.	İhale günlemeci	Günü saati	Nasıl olacağı ve hangi birliğe aid olduğu
Has ekmek	893650	89365	6702 38	30.9.935	Pazartesi 15	Kapalı zarfla Ç. Kale Jr. birliklerindedir,
Has ekmek	215000	21500	1612 50	30.9.935	Pazartesi 15	Gelibolu. Kapalı zarfla
Odun	1,775000	13312,50	998 44	30.9.935	Pazartesi 15	Ç. Kale kapalı zarfla

1 — Çanakkale 1, 3, 9, 10 sayılı jandarma okullariyle J. Hastanesi ve Gelibolu 11 sayılı jandarma okuluna 1.9.935 ten 31.8.936 günlemecine kadar senelik ihtiyaçları olan yukarda yazılı ekmek ve odunun hizalarında gösterilen günlemeç gün ve saatlerde Çanakkale Belediye Dairesinde salâhiyettar komisyonca eksiltmesi yapılacaktır.

2 —Teminatlar ihale günü saat 12 ye kadar Malsandığına yatırılmış teklif mektuplariyle makbuzlar saat 14 de komisyona teslim edilmiş olacaktır.

3 — Şartnameler Ankara, İstanbul ve Çanakkale Jandarma satın alma komisyonlarında parasız gösterilebilir. (5627) 1—4147

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rıfkı ATAY
Umumî neşriyatı İdare eden Yazı İşleri Müdürü Nasuhi BAYDAR
Çankırı caddesi civarında Ulus Basımevinde basılmıştır.

SİNEMALAR

YENİ

BU GECE

...ca sözlü büyük dramatik filmi

FIRTINADAN SONRA

H. B. Warner

Ayrıca 935 - 936 mevsiminin dünya haberleri başlangıcı ve Canlı resimler

KULÜP

BUGÜN BUGEE

Tim Mc Coy tarafınd... edilen

GECE YARISINDA BİR SES

Ayrıca 935 - 936 mevsiminin dünya haberleri başlangıcı ve Canlı resimler